

II./2020

KAKO RAZLAGATI SVETO PISMO
Pomožna snov za učitelje v sobotni šoli

Izdala za uporabo pri bogoslužju KAC, Uprava,
Njogoševa cesta 15, 1000 Ljubljana 2020

1. EDINSTVENOST SVETEGA PISMA

Ključna besedila: 5 Mz 32,45-47; 1 Mz 49,8-12; Iz 53,3-7; 1 Kor 15,3-5.51-55; Rim 12,2

Splošni pregled

V svetu medijske zasičenosti smo vse bolj bombardirani z zamislimi, ki tekmujejo za našo pozornost in obljublajo najso-dobnejše smernice za naše življenje. V okolju nenehnih dražljajev je težko najti tihi čas za proučevanje Božje besede. Nekateri se morda sprašujejo, ali je Sveto pismo v tem hitrem svetu sploh še pereče. Ne pozabimo na opomin: »Onehajte in spoznajte, da sem jaz Bog!« (Ps 46,10; 46,11 SSP) To nam bo pomagalo razumeti, da je Sveto pismo še vedno veliko Božje darilo, v katerem nam govori o načrtu zveličanja. Na svetu ni nobene takšne knjige. V primerjavi z drugimi verskimi knjigami je Sveto pismo edinstveno zaradi mnogih pomembnih značilnosti. Ko ga primerjamo s filozofsko in ezoterično mislijo, kakršno najdemo v Konfucijevih delih, Koranu ali hindujskih verskih spisih, še posebej izstopajo štiri: 1) Sveto pismo sestoji iz približno 30 odstotkov prerokb in preroške književnosti; 2) Sveto pismo je sestavljeno iz zgodovine, saj govori o Božjih delih v njej; 3) svetopisemski dogodki poteka-jo na resničnih zemljepisnih krajih; 4) ker nam Bog govori po svoji živi besedi, ima Sveto pismo moč spremeniti naše življenje.

Ali je potem sploh kaj nenavadnega, da je Sveto pismo mnoga stoletja predstavljalo navdih velikim glasbenim, likovnim in literarnim umetninam? Ta teden bomo proučevali, zakaj je Sveto pismo edinstveno in neprekosljivo ter zakaj kljub hitro rastoči tehnologiji in znanju enaindvajsetega stoletja takšno tudi ostaja.

Razlaga

Ponazoritev

Velike egiptovske piramide se dvigajo nad sodobnim mestom Kairo. Arheološka izkopavanja so razkrila, da so bile zgrajene v času starega kraljestva, in sicer z zapleteno tehnologijo in grad-benim znanjem, ki je temeljilo na matematiki in astronomiji. Pred tem je veljalo prepričanje, da so se do tega znanja prvi dokopali Grki. Do izgradnje Eifflovega stolpa v Parizu leta 1889 je bila Velika piramida nekaj tisoč let najvišja zgradba na svetu. Še danes se arheologi spopadajo z logistiko in velikostjo tega dosežka. Mojzes je živel v

Egiptu na stotine let po izgradnji Velike piramide. Izobraževal se je za prihodnjega kralja tega veličastnega kraljestva. Vendar se je »po veri ... branil biti imenovan sin faraonove hčere«. (Heb 11,24)

Sveto pismo

Zadnje Mojzesove besede ljudstvu, ki ga je vodil v obljubljeni deželo, so bile: »Vtisnite si v srce vse besede, ki vam jih danes izpričujem; zato da zapoveste svojim otrokom, da hranijo in izpolnjujejo vse besede tega zakona!« (5 Mz 32,46) Izraz *vtisniti si v srce* se v Svetem pismu uporablja za opis ponotranjenja Božje besede. Mojzes ga je poudaril z navodilom, naj se pomembnost izpolnjevanja Božjega zakona prenaša tudi na otroke. Ta zakon je pomembnejši od vseh, ker pomeni življenje. (5 Mz 32,47)

V razredu se pogovarjate o tem, kako se spopadate z različnimi motilci pozornosti in kako po Božji besedi vzdržujete živ odnos s Kristusom. Navzoče prosijo, naj ocenijo, koliko časa dnevno name-nijo določenim dejavnostim (odpisovanje elektronskih sporočil, pisanje SMS-ov, preživljanje časa na družabnih omrežjih, pred televizijo, v službi, z družino, pri proučevanju...). Izpostavi, da so dejavnosti, ki jim namenimo največ časa, pogosto najpomembnejše. Navzoče v razredu vprašaj, na katere premišljene načine otrokom prenašajo svojo krščansko izkušnjo? Zakaj je zgled ljudi, ki jih poznamo, tako zelo pomemben?

Sveto pismo

Sveto pismo je polno krajev, na katerih se je Bog razodel ljudem. Med najbolj nepozabnimi je dogodek na gori Moriji, kjer je Abraham skoraj zaklal Izaka, (1 Mz 22,2) goreči grm na gori Horeb, (2 Mz 3,1-4) Izraelovo prečkanje Rdečega morja po suhem (2 Mz 14,1-30) in mesto Kafarnaum, v katerem se je zgodilo veliko Jezusovih čudežev ozdravljenja. Omemba zemlje-pisnega kraja v opisu dogodka je nekaj, po čemer se Sveto pismo razlikuje od večine svetih knjig. (Celotni Koran na primer vsebuje manj zemljepisnih imen kakor prvih 20 poglavij 1. Mojzesove knjige.) Sveto pismo omenja na stotine mest in pokrajin, vključno z gorami, vodami, puščavami, divjinami, pokrajinami in drža-vami. Zemljepisni podatki so ključni za pomen in razsežnost dogodka.

Primer tega, kako pomembni so zemljepisni podatki v Svetem pismu za razumevanje svetopisemske zgodovine, je mesto Bet-lehem. V hebrejščini Betlehem pomeni »hiša kruha«. V njem sta se srečala in poročila Boaz in Ruta. Tam se jima je tam rodil sin Obed, ki je bil Jesejev oče, Jesej pa je bil Davidov oče. David je ustanovil kraljevsko rodbino, ki je več stoletij vladala v Jeru-zalemu. (Rut 4,13-17; Mt 1,5-6) Bog je Samuelu naročil, naj novega kralja Davida pomazili v Betlehemu. Sedemsto let pred Jezusovim rojstvom je prerok Miha napovedal, da se bo Mesija rodil v Betlehemu, mestu v Judeji. (Mih 5,1) Ne bi nas smelo presenetiti, da je Bog poslal Jezusa, ki je »kruh življenja«, (Jn 6,33-51) da se je rodil v Betlehemu – v hiši kruha. Jezusa je Marija spočela po Svetem Duhu, da je prinesel polnost evangelija svetu, kateremu bo nekega dne za vedno vladal kot Kralj kraljev.

V razredu vprašaj, katere pomembne vpoglede omogoča razumevanje zemljepisnih pojmov in krajevnih imen, ki nastopajo v zgodovinskih dogodkih Svetega pisma. Na primer kakšna je povezava med Abrahamovo izkušnjo na gori Moriji in Kristusovo smrtjo skoraj dva tisoč let kasneje?

Primer

Jose je odraščal v središču michiganskega mesta Detroit. Pri enajstih letih je že postal del krajevne tolpe in govoril ter se obnašal kakor člani te skupine. Njegovi starši so bili zaskrbljeni za njegovo prihodnost. Neki dan so prejeli oglas za vegetarijanski kuharski tečaj. Josejev oče, ki je bil kuhar v krajevni restavraciji, se je z ženo odzval vabilu. Na enem od srečanj so povedali, da bo med počitnicami potekal svetopisemski tečaj. Jose se je s sestrami udeležil tečaja. Ni kaj dosti poznal Svetega pisma in je bil zelo presenečen nad Jozuetom in njegovim pohodom v Kanaan pod Božjim vodstvom. Spoznal je, da je Bog mogočen in lahko pre-maga sovražnike svojega ljudstva. Želel je vedeti še več, zato je začel sam brati Sveto pismo. Kmalu se je pridružil še stezo-sledcem. Njegovi starši so opazili več sprememb. Josejev govor in oblačila so bili drugačni. Tudi njegovo obnašanje se je spreme-nilo. Šest mesecev kasneje je zaprosil za krst. Njegova družina je bila navdušena nad spremembo v Josejevem življenju. Tudi sami so si želeli izkusiti to, kar je doživel on. Potem ko so s pastormem proučili

svetopisemske teme, so se neko sobotno jutro krstili vsi družinski člani. Moč Božje besede je spremenila njihovo življenje.

Sveto pismo

Josija je postal judovski kralj, ko je bil star komaj osem let. Sveto pismo poroča, da je njegov dedek Manase služil kana-anskim bogovom ter bil vključen v spiritualizem, spolno nemo-ralo in astrologijo. Povrhu je bogovom daroval celo svojega sina. Ljudstvo je zapeljal v tako strašno odpadništvo, »da so počeli še hujše reči kakor narodi, ki jih je Gospod pokončal pred Izraelo-vimi sinovi«. (2 Kr 21,9 SSP) Na podlagi Josijeve genov in vzgoje bi morda sklepali, da Judo čaka enaka usoda kakor pod vladavino kralja Manaseja. A Sveto pismo pravi, da je Josija »delal ..., kar je bilo prav v Gospodovih očeh, in hodil po vsej poti Davida, svojega očeta, ni se uklonil ne na desno, ne na levo«. (2 Kr 22,2) Zakaj takšna razlika? Josija je odkril in prebiral Božjo besedo ter se globoko spokoril. V Izraelu je začel obnovo pravega bogoslužja. Arheološka izkopavanja so v Judi tistega časa odkrila tempelj Arad z dvema oltarjema in stoječima kamnoma v najsvetejšem, kar kaže na češčenje več božanstev. Ta tempelj je bil uničen na koncu sedmega stoletja pr. n. št., kar mnogi učenjaki pripisujejo Josiju. Zaradi njegove velike prenove je Bog za nekaj časa prizanesel Judi in Jeruzalemu ter za približno 35 let preložil sodbo. Bog je kralju obljubil: »Tvoje oči ne bodo gledale vse nesreče, ki jo bom spravil nad ta kraj.« (2 Kr 22,20 SSP) V razredu preberite 2 Kr 21,2-9. Navzoče vprašaj, ali prepoznajo vzporednice med opisom stanja v Judi in zlom, s katerim se spopadamo v sodobnem svetu. Kako lahko Sveto pismo spremeni naše življenje, da tudi mi postanemo zmagovalci?

Uporaba

Sveto pismo je Božja navdihnjena beseda za vse čase. Ni omejena niti na čas niti na kulturo, v kateri je bila zapisana, zato ima tudi danes moč spreminjati življenja. Med pripravo za nauk tega tedna razmišljaj o vplivu, ki ga ima Sveto pismo v delu sveta, v katerem živiš. Navzoče v razredu prosi, naj povedo izkušnjo osebne spreobrnitve, ki so jo doživeli zaradi delovanja preobraža-joče moči Božje besede. Naslednja vprašanja so lahko v pomoč pri pogovoru o tej temi.

1. Kako svetopisemske prerokbe vlivajo upanje o prihodnosti tudi v luči dogodkov zadnjega časa? Na katere načine dajejo zagotovilo o Božjih obljubah in njegovi zmožnosti, da bo svoj načrt izpeljal do konca?
2. Povej svojo ali prijateljevo izkušnjo, ki priča o preobražajoči moči Božje besede v posameznikovem življenju. Kako je prišlo do teh sprememb? Ali so tudi drugi opazili delovanje Svetega Duha?
3. Na katere načine si lahko še naprej priča Božje moči v svoji družini, soseski, vasi ali mestu? Kako lahko učinkovito oznaniš ljudem Božjo besedo, ki bo v njih povzročila spremembo in jih pripravila za srečanje z Jezusom? Imejmo v mislih, da smo njegove roke in noge. Kar sporočamo z dejanji in besedami, bo vplivalo na to, kakšno predstavo o Bogu si bodo ustvarili naši bližnji.

2. IZVOR IN NARAVA SVETEGA PISMA

Ključna besedila: 2 Tim 3,16; 2 Pt 1,19-21; 1 Tes 2,13;
1 Kor 2,9-10; Rim 15,4; Apd 1,16.

Splošni pregled

Naše razumevanje izvora in značaja Svetega pisma pomembno vpliva na to, kako ga beremo in razumemo. Če bi bilo Sveto pismo knjiga, ki so jo kakor vse druge napisali padli ljudje, mu ne bi mogli zaupati. V takšnih razmerah ne bi imelo božanske veljave. Če želimo biti do Svetega pisma pošteni, moramo pustiti njegovim piscem, da sami določijo in povedo, kako si razlagajo besedilo, ki so ga napisali. Tako Svetemu pismu dopustimo, da samo določi osnovni okvir za razlago. Svetopisemski pisci so trdili, da si sporočila niso izmislili ljudje. Sveto pismo je Božje razodetje in njegovo vsebino je navdihnil Bog.

Naše razumevanje razodetja in navdihnjenja pomembno vpliva na to, kako pristopamo k Božji besedi. Bog je za komunikacijo z nami uporabil jezikovno sredstvo, zato so lahko ljudje božansko sporočilo tudi zapisali. Sveti Duh je piscem omogočil zvesto in zanesljivo zapisati to, kar jim je razodel. Božansko navdihnjenje daje Svetemu pismu božansko veljavo in zagotavlja skladnost, ki je očitna od 1. Mojzesove knjige do Razodetja. Čeprav so ga pisali ljudje, je kljub temu Božja beseda. V tej božansko-človeški razsežnosti lahko opazimo vzporednico med Jezusom Kristusom – Božjo besedo, ki je postala meso – in zapisano Božjo besedo – Svetim pismom. To resničnost lahko razumemo in cenimo samo po veri.

Razlaga

Predstavljaj si neko knjigo, ki so jo nekaj stoletij pisali različni ljudje. Recimo da so ti različni avtorji pisali o Bogu in svojih spominih na duhovne izkušnje. Njihovi različni pogledi, izraženi v besedilih, ki so jih napisali, ne bi imeli večje veljave od osebne izkušnje. Imeli bi zgolj človeško veljavo. Vendar Sveto pismo ni takšno. Trdi, da je njegov najvišji avtor Bog. On je po Svetem Duhu imel zvezo s pisci Svetega pisma in jim podajal vsebino, za katero je menil, da je pomembna za nas. Svetopisemski Bog je Bog, ki govori. Ljudi je ustvaril z govorno sposobnostjo in zmožnostjo razumeti govorna sporočila. Iz tega razloga

je za komuniciranje z ljudmi uporabil jezik. Božanska sporočila niso zapisana v nebeškem jeziku, ki ga razumejo samo angeli, temveč so podana v jeziku piscev Svetega pisma. Dana so nam iz praktičnih namenov, da bi bil »Božji človek popoln, docela pripraven za vsako dobro delo«. (2 Tim 3,17) Zato je zbirka svetopisemskih knjig ustrezno poimenovana Sveto pismo. (Rim 1,2; 2 Tim 3,15)

Veljava Svetega pisma je Božja veljava. Da bi opravilo svojo božansko vlogo v življenju posameznika in cerkve, moramo njegove trditve o božanskem izvoru jemati resno. To pomeni, da moramo prisluhniti celotnemu Svetemu pismu tako, kakor je napi-sano. Če iz njega izločimo nekatere dele in jih označimo za »nenavdihnjene« in zgolj človeške, potem zagovarjamo selektiv-no veljavo Svetega pisma. Namesto da se dvigujemo nadenj in ga presojava, se mu moramo podrediti in mu dovoliti, da presoja nas. Iz 1 Tes 2,13 se lahko naučimo pomembnega nauka o pristopu, s katerim so verniki iz Soluna obravnavali Božjo besedo. Preberi to besedilo in razmisli, kako so ti verniki sprejeli Božjo besedo. Kaj njihov način sprejemanja Svetega pisma pove o tem, kako bi tudi mi morali sprejeti svetopisemsko sporočilo?

Sveto pismo

Učlovečenje Jezusa Kristusa je najvišje in najbolj neposredno Božje razodetje. Poleg njegovega učlovečenja je najučinkovitejši in najpogosteje uporabljen način božanskega razodetja še Božji glas. V Svetem pismu se na več mestih omenja Bog, ki govori in svojo besedo podaja prerokom. To trditev potrjujejo različne besedne zveze, kakršne so na primer »Gospodova beseda«, »tako pravi Gospod« ali »beseda, ki jo je govoril Gospod«. Božji govor je Gospodova beseda, ki so jo pisci spremenili v pisno obliko. Bog pa je spodbudil tudi samo pisanje svoje besede. (2 Mz 17,14; 24,4; Joz 24,26 itn.)

Namen zapisanega Božjega razodetja je, da se ljudje lahko nenehno sklicujejo nanj. Božjemu ljudstvu omogoča, da ga poslušajo oziroma berejo v nespremenjeni obliki in izpolnjujejo, kar pravi. (5 Mz 30,9-10) Pisno sporočilo se lahko bolje ohrani in je zanesljivejše od ustnega. Pisno sporočilo je trajnejše od govora. Takšno sporočilo lahko natisnemo in razmnožimo ter ga damo ljudem v različnih krajih, kar z ustnim sporočilom težko doseže-mo. Poleg tega ostane dostopno dlje časa in je

lahko v blagoslov bralcem in poslušalcem mnogih rodov. Kot trajna pisna listina ostaja merilo verodostojnosti svetopisemskega sporočila skozi čas.

Bog je navdihnil misli piscev Svetega pisma, vendar teh misli ne bi poznali, če ne bi bile prenesene v besede oziroma človeški jezik. Samo po besedah imamo dostop do misli. Zaradi tega postopek navdihnjenja zajema tako misli kakor tudi njihov končni izdelek – zapisano Božjo besedo. »Ali naj navdihnjenje pripišemo navdihnjenim piscem ali Svetim spisom, ki so jih napisali ti ljudje, je v veliki meri nepotrebna zagata. Povsem jasno je, da so bili najprej navdihnjeni ljudje. Sveti Duh je deloval nanje, da so govorili in pisali. Kar so povedali in zapisali, je navdihnjena Božja beseda.« /Peter M. van Bemmelen, »Razodetje in navdih-njenje«, v Raul Dederen, ur., *Priročnik adventistične teologije* (Hagerstown, MD: Review and Herald, 2000), str. 39/. Apostol Pavel je napisal: »Vsako Pismo je navdihnjeno od Boga in koristno za pouk, za prepričanje, za poboljšanje, za vzgojo v pravičnosti.« (2 Tim 3,16; podčrtala FMH)

Primer

Med Božjo besedo, ki je postala meso (Jezusom Kristusom), in zapisano Božjo besedo (Svetim pismom) obstaja zanimiva vzporednica. Kakor je bil Jezus nadnaravno spočet od Svetega Duha, in vendar rojen od ženske, je glavni avtor Svetega pisma Sveti Duh, in vendar so ga napisali ljudje.

Jezus je postal mesto v določenem času in kraju (rodil se je v Betlehemu in ne na primer v New Yorku, Tokiu ali Nairobiju; krščen je bil v reki Jordan in ne na primer v Misisipiju, Nilu ali Gangesu). Te podrobnosti nikakor ne izničujejo njegovega božanstva ali ga delajo primerne samo za določen čas v zgodovini. Jezus je edini Odrešenik *vseh ljudi, kjer koli in kadar koli*. Podobno so bile tudi svetopisemske knjige napisane v določenem času in kulturi. Vendar to ne pomeni, da je Sveto pismo popolnoma omejeno na določen čas. Je Božja beseda za *vse, kjer koli in do konca časa*.

Jezus je postal človek in tudi živel tako. Imel je vse človeške šibkosti, in vendar je bil brez greha. Tudi jezik Svetega pisma je človeški z vsemi omejitvami in nepopolnostmi. Kljub temu pa je to, kar je zapisano v njem, zanesljivo.

Ko je Jezus živel na zemlji, si je želel, da bi ga ljudje sprejeli kot človeka, kar je v resnici bil: kot božanskega Božjega sina. Podobno je tudi s Svetim pismom. Bog si ne želi, da bi njegovo besedo brali kakor katero koli drugo knjigo. Želi si, da bi Sveto pismo sprejeli kot to, kar v resnici je: zapisana Božja beseda. Kot takšno ima Sveto pismo veljavo, ki presega človeško modrost, kar mu daje pravico biti edino Božje merilo za vse nauke in verske izkušnje.

Jezus Kristus in Sveto pismo pa nikakor nista eno in isto. Med njima obstajajo pomembne razlike. Sveto pismo ni učlovečenje Boga. Bog ni postal knjiga in verniki ne častimo knjige, temveč Zveličarja, ki nam ga ta knjiga razodeva. Brez Svetega pisma o Jezusu ne bi vedeli prav dosti. Svetemu pismu bi brez Jezusa manjkalo osrednje in najpomembnejše sporočilo. Brez Svetega pisma ne bi mogli vedeti, da je Jezus obljubljeni Mesija. Ne bi ga mogli sprejeti za svojega Zveličarja. Bili bi izgubljeni. Sveto pismo je torej temeljno in nepogrešljivo za našo vero.

Sveto pismo

Če želimo upravičiti božansko naravo Svetega pisma, ga moramo brati z vero. V Heb 11,6 beremo, da brez vere ni mogoče biti Bogu po volji. Svetopisemskega sporočila, ki ima moč spremeniti življenje, ne moremo ustrezno razumeti, če ga beremo iz kritične razdalje. Sprejeti ga moramo z vero in ubogati z ljubeznijo.

Uporaba

Poznanje božanske veljave Svetega pisma nas spodbuja k temu, da ga obravnavamo s spoštovanjem in ljubeznijo. O stvareh, ki jih imamo radi, ne govorimo s posmehom. Način, s katerim govorimo o Svetem pismu, bi moral razodevati globoko hvaležnost za Božjo besedo. To se bo odražalo ne samo v načinu, kako držimo Sveto pismo, temveč predvsem v tem, kako upoštevamo in udeležujemo njegove nauke. Naša naravnost bo vsebovala hvaležnost in zvestobo. Biti zvest zapisani Božji besedi ne pomeni, da častimo knjigo, temveč da s tem izražamo ljubezen do troedinega Boga. »To je Božja ljubezen, da držimo njegove zapovedi; in njegove zapovedi niso težke.« (1 Jn 5,3) Sveto pismo nas seznanja z živim Bogom in nas spreminja v Jezusovo podobo.

Kako izkazujemo hvaležnost do Svetega pisma in zvestobo njegovim naukom? Kako se veljava Svetega pisma razlikuje od veljave druge literature? Na katerih področjih si v skušnjavi, da ne upoštevaš svetopisemskih naukov zaradi osebnih izkušenj ali občutkov, ki te vlečejo v nasprotno smer? Kako se lahko naučiš zaupanja?

Biti zvest Svetemu pismu ne pomeni biti zvest svojim najljubšim zamislim o njem. V tem primeru bi bili zvesti samo sebi. Zvestoba Svetemu pismu nas spodbuja, da mu dovolimo preoblikovati in spremeniti naše misli in dejanja.

3. JEZUSOVO IN APOSTOLSKO STALISCE DO SVETEGA PISMA

Ključna besedila: Mt 4,1-11; 22,37-40; Lk 24,13-35.44-45; 4,25-27; Apd 4,24-26

Splošni pregled

Klic reformacije se je glasil: »Nazaj k izviru!« V okviru razsvetljenstva je pomenil, da so se reformatorji odločili vrniti k Svetemu pismu kot prvotnemu viru, da bi resnično razumeli naravo krščanstva in kristjanove obveznosti. Reformatorji svojega razumevanja Svetega pisma niso želeli temeljiti na izročilu in zlorabah, ki so zaznamovale srednjeveško cerkev. Tudi predpo-stavke sodobnega posvetnega pogleda na svet zmanjšujejo pomen Svetega pisma in zagovarjajo zamisel, da temelji na neutemelje-nih in preprostih zamislih, ki jih je treba bodisi prikrojiti ali zavreči. Zato se morajo kristjani tudi v tem času »vrniti k izviru«.

Naš največji zgled je Jezus Kristus. Kakšen je bil njegov pogled na Sveto pismo? Ali je izražal dvom o nekaterih odlom-kih? Ali pa ga je navajal kot knjigo, ki ima veljavo na vseh življenjskih področjih? (V Jezusovem času je bila napisana samo Stara zaveza.) Današnji čas – čas znanosti – zavrača Božji obstoj. Največ, kar trdi, je, da Bog morda res obstaja, ampak se gotovo ne meša v človeško zgodovino. Namesto da sprejmemo te predpo-stavke, se raje vprašajmo, kaj Sveto pismo pravi o tem, kar je učil in verjel Jezus in njegovi učenci, ki so pisali Novo zavezo. Ali so se tudi oni zgledovali po Jezusu? Ta teden bomo proučili, kako so Sveto pismo brali in razlagali Jezus in apostoli. Predpostavljamo, da je njihov način razlage in uporabe svetopisemskih besedil tudi danes zanesljiv vodnik in zgled.

Razlaga

Primer

Leta 1521 je Martin Luter na poziv nemškega cesarja Karla V. šel v Worms na zaslišanje pred državni zbor. Za reformacijo je bil to odločilni dogodek. Ali bo Luter javno preklical svoje besede in se odrekel svojim pismom, ki so pretresla vso Evropo? Ali pa bo povzdignil geslo *samo Sveto pismo* in ga razglasil kot edino merilo? Luter je stal pred cesarjem ter najvišjimi državnimi in cerkvenimi

dostojanstveniki. Jedkanica umetnika Lucasa Crana-cha iz istega leta prikazuje Lutrov profil, na katerem je videti moč in odločnost. Ko je dobil priložnost, je spregovoril iskreno in neposredno: »Glede na to, da vaše veličanstvo in vaša visokost prosita za jasen odgovor, ga bom tudi podal. ... Samo na podlagi Svetega pisma in logičnega sklepanja mi dokažite, da se motim – ne morem se namreč zanesti na odločitve papežev in koncilov, saj je povsem jasno, da se pogosto motijo in so v protislovju sami s sabo. Zavezan sem namreč svoji vesti in držim se odlomkov iz Svetega pisma, ki sem jih navedel. Zaradi tega ne morem in tudi ne bom ničesar preklical, saj delovati proti svoji vesti ne bi bilo niti varno niti koristno. ... Bog naj mi pomaga! Amen.« /Heinrich Böhmer, *Martin Luther: Road to Reformation* (New York: Meridian Books, 1957), str. 415/

Sveto pismo

Jezusove preizkušnje po krstu in postu v puščavi predstavljajo ključni dogodek zemeljske zgodovine. Samo 40 dni prej je Oče na Jezusovem krstu oznanil: »Ta je moj ljubljeni Sin, ki je po moji volji.« (Mt 3,17) Satan pa je sedaj izrazil dvom o Jezusovem položaju. Ali je bil Jezus zares ta, za kogar ga je razglasil njegov Oče? Osrednja tema preizkušenj je bila zanesljivost Božje besede. Jezus je v prvem odzivu uporabil odlomek iz 5 Mz 8,3: »Da ti pokaže, da ne živi človek ob samem kruhu, temveč ob vsem, kar prihaja iz Božjih ust.« Te besede so del odlomka, ki govori o Božji skrbi do starega Izraela, ki je 40 let taval po puščavi. Bog je Izraelce ponižal in vzdrževal, da bi se zavedali svoje popolne odvisnosti od njega. S tem navedkom je Jezus želel reči: »Moj Oče, ki je 40 let skrbel za Izraela, bo poskrbel tudi zame. Ker vem, da od njega ne prihaja samo hrana, ampak samo življenje, bom zaupal le njegovi Besedi.« V tem dogodku se skriva še globlji pomen. Jezus se je podredil Očetu, prav kakor je bilo naročeno staremu Izraelu, naj se podredi Božji besedi. Jezus ni govoril s svojo veljavo, temveč z veljavo Svetih spisov, ki jih je Bog naročil zapisati Mojzesu. Bog je vzdrževal Izraela, ga ohranil kot svoje ljudstvo in ga pripeljal v obljubljeni deželo. Izraelci pa so morali ubogati Božji ukaz: »Držite zapovedi Gospoda, svojega Boga; hodeč po njegovih potih in boječ se ga!« (5 Mz 8,6)

»Jezus se je Satanu uprl z besedami iz Svetega pisma: 'Pisano je.' (Mt 4,4) Božja beseda je bila orožje njegovega bojevanja v vsaki

skušnjavi. Satan je od Kristusa zahteval čudež kot znamenje njegovega božanstva. Večje od vsakega čudeža je trdno zaupanje v 'tako pravi Gospod'. (Iz 7,7) To je znamenje, ki se ne more spodbijati. Ker se je Kristus držal tega stališča, skušnjavec ni mogel doseči prednosti.« /Ellen G. White, *Jezusovo življenje ali Hrepenenje vekov*, str. 73/ Kako se spopadaš s skušnjavami? Ali znaš na pamet svetopisemske vrstice in jih uporabiš v boju proti Skušnjavcu? Svoje volje nikoli nismo prisiljeni podrediti skušnja-vi. Na voljo nam je isti vir kakor Jezusu, to je Sveto pismo.

Primer

23. oktobra 1844 sta pričakovalce Jezusovega prihoda zajela velika žalost in razočaranje, saj se Jezus ni vrnil, da bi jih vzel domov, kakor so pričakovali. Prodali so svoje domove in imetje. Vse, kar so imeli, so dali za širjenje sporočila, da se bo Jezus vrnil na točno določen dan. Njihovo največje upanje je bilo strto! Nekateri so izgubili vero. Mnogi so bili deležni posmeha dvom-ljivcev, ki so vseskozi dvomili o njihovem sporočilu. Kje se je zataknilo? Ali je bilo njihovo proučevanje prerokb zaman? Ko so ponovno odprli Sveto pismo, jih je Bog vodil k razumevanju, da datum ni bil napačen. Napačno je bilo njihovo razumevanje besedne zveze »čiščenje svetišča«. Čiščenje svetišča ni pomenilo uničenja zemlje, temveč Jezusov vstop v najsvetejše in začetek novega obdobja njegove pravne službe. Proučevanje je adventi-ste pripeljalo do razumevanja prerokbe, zapisane v Raz 10,9-10, kjer se omenja sladka knjižica, ki je postala grenko razočaranje. Za Jezusove sledilce razočaranje nikakor ni nova izkušnja.

Sveto pismo

Učenci niso razumeli Kristusove smrti na križu. Skupaj z Judi so verjeli, da bo Mesija ustanovil zemeljsko kraljestvo in jih osvobodil rimske nadvlade. Z Jezusovo smrtjo in pokopom so se razblinili vsi njihovi upi. Rešitev za razočaranje je bila podobna kakor v primeru prvih adventistov. Vrniti so se morali k Svetim spisom. Jezus jim je pokazal, kako naj berejo: »In začne od Mojzesa in vseh prerokov in jima razlagal, kar je v vseh Pismih pisano o njem.« (Lk 24,27) S to temeljito razlago je Jezus učencem želel pokazati, da se je moralo izpolniti vse, kar je bilo o njem pisano »v Mojzesovi postavi, prerokih in psalmih«.

(Lk 24, 44) V tej vrstici najdemo neposredno omembo treh delov, ki so tvorili Staro zavezo oziroma »vsa Pisma«. Jezus je molil za učence: »Posveti jih v resnici; tvoja beseda je resnica.« (Jn 17,17) Zveličar je priznaval veljavo celotnega Svetega pisma. Bilo je osnova za njegovo veljavo, službo in poslanstvo.

Učenci so Jezusove nauke vzeli resno in jih postavili v središče evangelijev in pisem cerkvam. Matej je v Evangeliju uporabil veliko navedkov prerokb iz Stare zaveze. Luka je evangelij začel z rodovnikom, da bi pokazal, da je Jezus resnični Mesija. Apostol Pavel je zapisal: »Vsako Pismo je od Boga navdihnjeno in koristno za pouk, za prepričanje, za poboljšanje, za vzgojo v pravičnosti, da bo Božji človek popoln, docela pripraven za vsako dobro delo.« (2 Tim 3,16-17) V Heb 11 je Pavel naštel mnoge moške in ženske, ki so junaki vere. Izhajal je starozaveznega poročila njihove izkušnje in okoliščin. Noben novozavezni pisec ni dvomil o pristnosti, zgodovini, prerokbah ali naukih Stare zaveze. V svetopisemskih poročilih so prepoznali veljavo. Zgled Jezusa in učencev jasno kaže, kakšen bi moral biti naš pristop k Svetemu pismu. Jezus in učenci so pustili, da Sveti spisi razlagajo sami sebe. V skušnjavah je bilo Sveto pismo njihova obramba, pri razumevanju svetopisemskih besedil in njihove uporabe pa so sledili temu, kar pravi Gospod.

Uporaba

V 90. letih 20. stoletja je med kristjani postalo priljubljeno gibanje KBNJ – Kaj bi naredil Jezus? (WWJD – »What Would Jesus Do?«). Mladi so nosili plastične zapestnice s kratico KBNJ. Morda je vprašanje 'Kaj bi naredil Jezus?' primerno tudi, ko razmišljamo o tem, kako brati Sveto pismo. Omenjeno kratico lahko spremenimo v KBRJ (»Kaj bi rekel Jezus?«). Kaj bi rekel Jezus na sodobne razlage, ki zavračajo resničnost dogodkov, opisanih v Stari zavezi? Kaj bi rekel na dokaze, ki zagovarjajo tezo, da Stara zaveza uči drugačno sporočilo kakor Nova, zato je ne smemo ceniti tako visoko. Kaj bi rekel verniku, ki vztraja, da so nekateri odlomki Nove zaveze namenjeni samo določeni cerkvi (na primer efški ali korintski), ki ji je bilo pismo poslano? Ali bi Jezus zmanjšal veljavo Svetega pisma? Kako lahko kot Kristusovi učenci posnemamo njegov odnos do Svetega pisma? Ali bomo poskušali

razložiti in prirediti besede, kakor so to počeli farizeji in saduceji, da bi Jezusa ujeli v past?

1. Navzoče v razredu vprašaj, ali se spomnijo primera, ko jim je med skušnjo na misel prišla določena sveto-pisemska vrstica. Katerih blagoslovov smo deležni zaradi pomnjenja svetopisemskih vrstic? Koliko vrstic si se naučil na pamet za čas, ko Svetega pisma morda ne boš smel imeti pri sebi?
2. Spomni se še drugih primerov, ko so Jezus in učenci razlago temeljili na Svetem pismu. Kako učinkoviti so bili takšni dokazi?

4. SVETO PISMO - ZANESLJIV VIR NASE TEOLOGIJE

Ključna besedila: Iz 8,20; Mr 7,1-13; 1 Kor 11,2; 2 Tes 3,6;
Rim 2,4; Tit 3,4-5; 1 Jn 2,15-17;
2 Kor 10,5-6; Prg 1,7; 9,10; Jn 5,46-48; 7,38

Splošni pregled

Pogosto se ne zavedamo vpliva drugih virov na naše razmišljanje in razumevanje Svetega pisma. Čeprav si želimo živeti samo po Svetem pismu, pa naše razumevanje te knjige znatno krojijo tudi mnogi drugi vplivi, na primer izročilo, ki smo ga vajeni in v katerem smo odraščali; naš način razmišljanja; način, kako razlagamo stvari; naše izkušnje z določenimi ljudmi in zamislimi ter vpliv kulture, v kateri živimo. Prednost katerega koli vira ali sestave virov pomembno vpliva na naše razumevanje Svetega pisma. Na koncu bo to odločalo o smeri naših duhovnih prizadevanj. V katoliških in pravoslavnih cerkvah ima izročilo pogosto pomembno in odločilno vlogo. V karizmatičnih in binko-štnih cerkvah pa končno veljavo ima izkušnja. Znotraj liberalne teologije je človeški razum tisti, ki ima zadnjo besedo pri tem, kaj je sprejemljivo in kaj ni. Poleg tega na vsako cerkev do določene mere vpliva kultura, znotraj katere je. Krščanska cerkev ne more obstajati brez Svetega pisma. Naša želja pa ni, da ne bi imeli izkušenj ali da bi verovali brez razuma. Ne želimo si vere, v kateri ne bi bilo prostora za razum in ustrezno izročilo, ki nam je lahko v blagoslov. Treba se je zavedati vseh vplivov in razumeti pozitivne učinke, ki jih lahko imajo na našo vero. Vendar je ključnega pomena, da jasno vidimo tudi njihove omejitve. Odločilno vprašanje se glasi: Kateremu viru pripisujemo končno in najvišjo veljavo v verskih zadevah?

Razlaga

Izročilo

Izročilo je pogosto na slabem glas. Povezujemo ga z omejenim pogledom na svet, ki se pokorno oklepa togih ponavljanj in obredov. Vendar vse izročilo ni slabo.

Pomislite na nekatere pozitivne vidike. Izročilo pomeni tudi predvidena dejanja in ravnotežje. Povezuje nas s preteklostjo in morda

celo s koreninami. Omogoča prenos vrednot in stvari, ki nam veliko pomenijo. Preprečuje, da bi pozabili pomembne dogodke, ljudi in predmete. Vse to so pozitivni vidiki izročila.

Težava nastane, ko izročilo zaživi po svoje in postane pomembnejše od izvirnega dogodka ali stvari, ki jih želi ohraniti. Še ena njegova lastnost je, da se s časom veča in postaja dovzetno za dodatke, ki močno presegajo to, zaradi česar je sploh nastalo.

V Gal 1,9 je apostol Pavel posvaril vernike, naj ne širijo drugega evangelija, razen tistega, ki so ga prejeli. Obstaja torej izročilo, ki ga je začel Bog, in obstajajo tudi človeška izročila, ki pa sploh niso del niti Božjega načrta niti njegove Besede.

Izkušnja

Ljudje smo ustvarjeni s sposobnostjo doživeti ljubezen. Doži-vimo lahko tudi lepoto, skladnost, glasbo in umetnost. S pojmi, stvarmi, živimi bitji in ljudmi se lahko povežemo na način, ki presega razum. Izkušnja je del našega življenja in je pomemben del duhovnega življenja.

Pomisli o vidikih, ko so doživljanje sreče, odpuščanja in čiste vesti ter dejanja prijaznosti in ljubezni pozitivno vplivali na tvoj odnos z Bogom in soverniki.

Spomni se primerov, ko so zavrnitev, predsodki, sovraštvo, sumničavost, dvom, zavist in ljubosumje negativno vplivali na tvoje razumevanje Boga in odnos z njim. Kaj to pove o naši odgovornosti biti živo »Kristusovo pismo«, (2 Kor 3,2-3) katero berejo ljudje, ki želijo spoznati, kakšen je Bog?

Primer

Izkušnja je lahko mogočna, vendar tudi varljiva in zavajajoča. Kako bi se odzval, če bi ti karizmatični kristjan zaupal, da mu je Bog povedal, naj ga časti v nedeljo, čeprav v Svetem pismu jasno piše, da je sedmi dan sobota sveti dan počitka za Gospoda? Kako ravnati, ko izkušnja določenega duhovnega daru postane merilo tega, kako živeti z Duhom napolnjeno življenje?

Kultura

Beseda *kultura* izvira iz latinske besede *cultura*, ki ima svoj izvor v besedi *colere*, ki pomeni *pridelovati*. Kultura je tudi skupek navad,

vrednot, obnašanj in predpisov določene družbe. Bog nam je dal sposobnost oblikovati kulturo. Vsi lahko čutimo vpliv kulture, katere del smo.

Tudi Sveto pismo je nastalo v določeni kulturi. Poznavanje svetopisemske kulture je lahko v pomoč pri boljšem razumevanju njegove vsebine. Navsezadnje je Sveto pismo razodeta Božja beseda in ima kot takšno moč pozitivno vplivati na katero koli kulturo in oplemenititi vsakršno družbo.

Naštej primere, ko je svetopisemska miselnost prinesla pozitivne spremembe družbi in kulturi, v kateri živiš, oziroma na katerih področjih bi se to lahko zgodilo. V sobotnošolskem razredu se pogovorite o tem, kako bi lahko Sveto pismo in njegove resnice vključili v svojo družbo, tako da bi jih ljudje dobro sprejeli. Kako lahko ustvarite pozitivno svetopisemsko protikulturo znotraj obstoječe družbe?

Nobena kultura ni popolna in prav v vsaki je mogoče čutiti vpliv greha. Zaradi tega niso vse prvine kulture pozitivne. Nekate-ri lahko negativno vplivajo na našo vero ali so celo demonskega izvora. Kako lahko razlikujemo med pozitivnimi in negativnimi vidiki kulture? Na katere načine se lahko izognemo negativnim vplivom kulture na bogoslužje? Zakaj moramo biti pri doseganju ljudi »kulturno ustrezni«? Kako lahko dosežemo, da bo Sveto pismo končno merilo teh prizadevanj?

Razum

Bog nas je ustvaril s sposobnostjo razmišljanja. Sveto pismo nas poziva, naj premišljujemo o njegovi vsebini. S tem spodbuja naše misli in razmišljanje. Ponavljajoče Jezusovo vprašanje »Kaj se vam zdi?« (Mt 17,25; 18,12; 21,28; 22,17; 22,42; 26,66 itn.) in s tem povezano »Ali niste brali?« (Mt 12,3.5; 19,4; 21,16.42; 22,31 itn.) nam razodevata, da si Bog želi, da pri spoznavanju njega in njegove Besede uporabimo razum. Čeprav lahko Boga razumemo pravilno in točno, pa se moramo zavedati, da o njem nikoli ne bomo mogli dojeti prav vsega. Navsezadnje smo le stvarstvo in ne Bog! Poleg tega je naše razumevanje zatemnjeno in pod vplivom greha. Zato moramo misli podrediti poslušnosti Kristusu. (2 Kor 10,5) Če razmišljanja nismo pripravljene podrediti višji veljavi Svetega pisma, bomo svetopisemske odlomke presojali na podlagi tega, kar se

nam zdi smiselno in resnično, s čimer bomo svoj razum postavili za merilo tega, kaj lahko sprejmemo in česa ne. Takšen način razmišljanja bo izločil svetopisemske čudeže in vplival na svetopisemske resnice, kot so na primer nauk o troedinem Bogu, Kristusova božanskost, vključenost Svetega Duha v Trojico, vsta-jenje mrtvih v telesu, povezava med svobodno voljo in Božjo nadoblastjo itn. »Kritični metodi razlage spodleti, ker predstavlja notranjo nezmožnost. Razodetje ni odvisno od kritike, temveč od poslušnosti. Ne gre za popravke, ... temveč za naravnost *popravi me.*« /Gerhard Maier, *The End of the Historical-Critical Method* (St. Luis: Concordia, 1977), str. 23/

Sveto pismo

Sveto pismo je naša najvišja in dokončna veljava pri vseh zadevah, ki se tičejo vere in našega ravnanja, ker verjamemo, da je Sveti Duh navdihnil svetopisemske pisce, ki so zanesljivo zapisali to, kar je Bog želel sporočiti po njih. Jezus in apostoli so Svete spise brali z razumevanjem. Božja beseda je Jezusu pomenila resnico. (Jn 17,17) Rekel je: Če ne verujemo Mojzesu, ne bomo verovali niti njegovim besedam. (Jn 5,46-47) Jezus je imel Svete spise za merilo vere: »Kdor veruje vame, ... kakor pravi Pismo, reke žive vode poteko iz njegovega telesa.« (Jn 7,38) Podobno so se tudi apostoli nenehno sklicevali na Sveto pismo kot na merilo svojega nauka. (Apd 17,11; Rim 10,11 itn.) Verjeli so, da je bilo Sveto pismo napisano »nam v pouk, da imamo po potrežljivosti in po tolažbi Pisem upanje«. (Rim 15,4) Ne moremo biti bolj apostolski od apostolov ali večji kristjani od samega Kristusa. On je naš zgled. Posnemajmo ga tudi v tem, kako je uporabljal Sveto pismo. Jezus se je nenehno skliceval na svetopisemske vrstice in Svete spise postavil za najvišje merilo svoje vere.

Uporaba

Nekateri dejavniki, o katerih smo proučevali ta teden, so navzoči tudi v ljubezenskem odnosu. Čeprav ljubezen prebudi močna čustva, gre več kakor samo za občutek. Kadar imamo koga radi, imamo po navadi tudi dober razlog za to, zakaj ga ljubimo in zakaj on ljubi nas. A temeljiti svojo ljubezen izključno na razumu ni modro.

Znotraj ljubezenske zveze pogosto ustvarimo izročila, ki nas spomnijo na pomembne skupne trenutke. Toda ko izročilo postane

pomembnejše od samega odnosa, nekaj ni v redu, in čutimo lahko, da manjka bistvo. Kadar ljubljene osebi izkazujemo ljubezen, to počnemo v skladnosti z ustaljenimi običaji kulture, v kateri živimo. Toda ko dovolimo, da kultura kroji naša dejanja ljubezni, se kmalu znajdemo v skušnjavi, da naredimo stvari, ki jih Sveto pismo odločno prepoveduje. Zaradi tega potrebujemo vir, ki bo vodil in usmerjal našo ljubezen in življenje, kar ne izvira od ljudi. Potreben nam je zanesljiv vir, ki sega dlje od naših čustev in više od našega razuma ter ima globlji pomen od vsakršnega človeškega izročila ali kulture. Hvala Bogu za njegovo trajno in zanesljivo Besedo, Sveto pismo.

5. SAMO SVETO PISMO

Ključna besedila: Heb 4,12; 1 Kor 4,6; Iz 8,20; Tit 1,9;
2 Tim 1,13; Lk 24,27.44-45

Splošni pregled

Sveto pismo in protestantizem družita skupna zgodovina. Lahko bi celo rekli, da je krščanska zgodovina na neki način tudi zgodovina razlage Svetega pisma. *Samo Sveto pismo* je bil bojni klic protestantske reformacije. To geslo je postavilo Sveto pismo za merilo in vir vse teologije. Bilo je tudi orodje za grajanje duhovniških struktur moči in dolgoletnega cerkvenega izročila. Omogočilo je, da se je Sveto pismo spet znašlo v rokah navadnih ljudi. Kot takšno je *samo Sveto pismo* odločilno načelo, ki ima moč usmerjati življenje cerkve. Razglašala prepričanje, da je Sveto pismo eno in edino merilo krščanske vere in življenja. Kar verujemo glede verskih zadev, je pravilno le, če se ujema s *celotnim Svetim pismom*. To vodilo namiguje na skladnost Svetega pisma in temelji na predpostavki, da je Sveto pismo samo po sebi dovolj jasno.

Iz tega razloga je *samo Sveto pismo* veliko več kakor zgolj geslo reformacije. Brez Svetega pisma reformaciji ne bi uspelo doseči vsega, kar je. Iz načela *samo Sveto pismo* izhajajo pomembna načela za razlago Svetega pisma, ki so neločljivo povezana s tem načelom. Ta teden si bomo podrobneje ogledali nekatera merila razlage Svetega pisma.

Razlaga

Ko se strinjamo, da je načelo *samo Sveto pismo* pomembno za našo vero, s tem priznavamo edinstveno božansko veljavo, ki jo ima Sveto pismo nad drugimi viri, ki lahko vplivajo na našo teologijo. *Samo Sveto pismo* ne pomeni *samega Svetega pisma*. Obstajajo še drugi viri, ki so neločljiv del tega, v kar verujemo. Kar se tiče verskih zadev in delovanja, pa je samo Sveto pismo merilo in končna veljava vseh drugih virov. Sveto pismo je nad vsakršnim cerkvenim prepričanjem in je neodvisno od znanosti ali prepričanja večine ter ne sloni na izročilu, razumu ali izkušnji. Duh preroštva pravi: »Toda Bog bo imel na svetu ljudstvo, ki bo pazilo na Sveto pismo in samo na Sveto pismo kot merilo vseh nauk in temelj vsake prenove. Mnenja izobraženih ljudi, trditve znanosti, verski nauki, odločitve cerkvenih zborov, ki so tako številne in

nasprotujoče si s cerkvami vred, katere jih zastopajo, in glas večine – niti ena sama stvar od naštetega niti vse skupaj ne morejo biti dokaz za ali proti kateri koli točki svetopisemske vere. Preden sprejmemo kakšen nauk ali predpis, se moramo prepričati o podpori jasne trditve: 'Tako pravi Gospod.'« /Ellen G. White, *Veliki spopad*, str. 380/

Sveto pismo ima tako velik vpliv zaradi svojega božanskega izvora in veljave, zato o njem ne bi smeli trditi drugače. Prav tako mu ne smemo dodajati besed ali s svojimi razlagami poskušati preseči njegovih jasnih naukov. Na koncu zadnje svetopisemske knjige najdemo opozorilo, ki ga lahko uporabimo za celotno Sveto pismo: »Pričam vsakemu, kdor sliši besede prerokovanja te knjige: Če kdo k temu kaj pristavi, njemu pridene Bog šib, ki so zapisane v tej knjigi. In če kdo kaj odvzame od besed knjige tega prerokovanja, odvzame Bog njegov delež od drevesa življenja in iz svetega mesta, kar je pisano v tej knjigi.« (Raz 22,18-19)

Zakaj je pomembno, da Svetemu pismu ničesar ne dodajamo ali odvezemamo? Kaj bi se zgodilo, če bi Svetemu pismu dodajali in odvezemali resnice ali nauke? Kaj bi to pomenilo za veljavo Svetega pisma? Kaj ta odgovor pove o veljavi osebe, ki Svetemu pismu dodaja in odvzema določene odlomke?

Sveto pismo je najvišje merilo naše vere. Ta trditev zajema še mnoge druge vidike in načela, na primer skladnost Svetega pisma.

Skladnost Svetega pisma

Sveto pismo je zaradi svoje skladnosti, ki je sad božanskega navdihnjenja, naš vodnik in merilo. Skladnost v Svetem pismu ni prisiljena, temveč izvira iz božanskega. Sveto pismo samo zase priča o svoji skladnosti. Dokaz za to so navedki besedil Stare zaveze v Novi. Jezusove besede in novozavezni spisi imajo enako veljavo kakor starozavezni. (Lk 10,16; 2 Pt 3,16) Noben del Svetega pisma ni pomembnejši od drugega. Nova zaveza ni boljša od Stare, je le njeno nadaljevanje.

Če Sveto pismo ne bi bilo navdihnjeno od Boga, ne bi bilo skladno. Brez Božjega navdihnjenja bi bilo le zbirka različnih in protislovnih spisov. Brez skladnosti ne bi mogli razviti izčrpane svetopisemske teologije, temveč več različnih in neskladnih teologij, ki bi temeljile na posameznih svetopisemskih piscih. Le skladnost Svetega pisma nam

omogoča, da obravnavamo *celotno* Sveto pismo in med seboj primerjamo različne odlomke. Brez skladnosti tega ne bi mogli početi. Pri razreševanju vprašanj se ne bi mogli zanesti na Sveto pismo. Skladnost ima za našo teologijo zelo daljnosežne vplive. Brez nje ne bi bili zmožni razlikovati med resnico in zmoto ali se upreti krivoverstvu. Brez skladnosti bi v Svetem pismu našli mnogo povsem različnih prepričanj, nasprotja in neskladnosti. Tako bi Božja beseda prepričljivo izgubila svojo vlogo merila in vodila naše vere, med verniki pa bi vladala teološka neenotnost.

Uporaba

Nekateri trdijo, da ima Nova zaveza večjo veljavo od Stare. Pravijo, da Stara zaveza uči o jezi, maščevanju in zveličanju, ki temelji na naših delih, medtem ko lahko v Novi zavezi najdemo ljubezen, usmiljenje, odpuščanje in milost. Takšno mišljenje ne podpira skladnosti Svetega pisma, saj Novi zavezi, še posebej Jezusovim besedam, dodeljuje višjo vrednost kakor Stari. Kako bi se odzval na takšno mišljenje? V čem je težava tega pristopa? Katere so posledice takšnega pogleda na Sveto pismo?

Razumljivost Svetega pisma

Kadar se sklicujemo samó na Sveto pismo, s tem izražamo prepričanje, da je to, kar pravi Sveto pismo, dovolj razumljivo in da smo pripravljene svetopisemske nauke tudi udejanjiti. Morda najtežji deli Svetega pisma niso tisti, ki so težavni za naše omejeno razumevanje, temveč tisti, ki jih povsem razumemo, vendar jih nočemo izpolnjevati. Sveto pismo lahko razumejo tako odrasli kot otroci, kljub temu pa ponuja neomejene možnosti za odkrivanje globljih resnic. Tako lahko celo najbolj izobraženi ljudje najdejo dovolj snovi za rast v globljem razumevanju in spoznanju.

V Svetem pismu je na več mestih zapisano, da ga lahko bralci in poslušalci jasno razumejo. (Neh 8,8.12; Ef 3,4; Mt 21,42; 12,3.5; 19,4; 22,31; Mr 12,10.26; Lk 6,3) To, da razumemo Sveto pismo, nas dela odgovorne za to, kar delamo oziroma česar ne.

Ali bi bilo Sveto pismo sploh koristno, če bi bilo težko razumljivo in nejasno? Ali bi kot takšno lahko imelo vlogo merila in vodnika? Utemelji odgovor.

Sveto pismo kot sam svoj razlagalec

Zaradi skladnosti Sveto pismo deluje kot sam svoj razlagalec. Z nekim svetopisemskim odlomkom lahko razumemo druge. Temeljito moramo razmisliti tudi o zgodovinskih in književnih okoliščinah svetopisemskih besedil. Izognimo se združevanju odlomkov le na podlagi istih ali podobnih besed. Ko damo Svetemu pismu priložnosti, da osvetli druge odlomke, ki govorijo o istih rečeh, moramo imeti v mislih vse, kar pravi Sveto pismo o določeni temi. Previdno primerjanje in proučevanje Svetega pisma naj bo pomembnejše od branja razlag ali knjig drugih avtorjev, ki so pisali o svetopisemskih temah ali se ukvarjali z razlago Svetega pisma. Celo knjige Duha preroštva ne bi smele nadomestiti temeljitega proučevanja Božje besede. Čeprav lahko na podlagi njegovih razlag pridemo do globljih spoznanj, niso nadomestilo za poglobljeno raziskovanje Svetega pisma.

Uporaba

Ne potrebujemo duhovnikov, visoko šolanih teologov ali drugih veljav, da bi nam razložili Sveto pismo. Duhovništvo smo vsi verniki. Moč je tudi v kolektivnem znanju ljudi, ki proučujejo Sveto pismo. Bog pa vpliva tudi na tvoje sovornike. Nova luč bo zdržala preizkušnjo podrobnega proučevanja tistih, ki cenijo svetopisemsko sporočilo. Duh preroštva pravi: »Bog se ni izognil svojemu ljudstvu in si izbral enega posameznika tukaj in drugega tam kot edino vredna, da bi jima zaupal svojo resnico. Enemu samemu človeku ne daje nove luči v nasprotju z utemeljeno vero telesa. Pri vsaki prenovi so vstajali ljudje in trdili prav to. ... Nihče naj ne bo samozaverovan, kakor da mu je Bog dal posebno luč, večjo od te, ki jo je dal njegovim bratom. ... Nekdo sprejme novo in posebno zamisel, ki na videz ni v nasprotju z resnico. ... Ukvarja se z njo, dokler se mu ne zazdi obdana z lepoto in pomembnostjo, ker Satan ima moč, da ji da takšen lažen videz. Končno mu to postane osrednja tema, ki zasenči vse druge, edina pomembna točka, okoli katere se vse vrti, resnica pa se izkore-ninja iz srca. ... Opozarjam vas, da se varujete teh stranskih vprašanj, katerih namen je um odvrniti od resnice. Zmota nikoli ni nenevarna. Nikoli ne posvečuje, temveč vnaša zmedo in neslogo.« /Ellen G. White, *T V*, str. 291-292; *Dogodki zadnjih dni*, str. 66/

Ali si tudi sam v nevarnosti, da izumiš »novo luč«, ki bo tako prežemajoča, da bo ustvarila zmedo in prinesla nesoglasja? Zakaj je modro posvetovati se z drugimi? Katere nevarnosti tičijo v sprejemanju »nove luči«, ki je »v nasprotju z uveljavljeno vero« celotnega Kristusovega telesa?

6. ZAKAJ JE POTREBNA RAZLAGA

Ključna besedila: Heb 11,6; Lk 24,44-45; 1 Kor 12,10; 14,26; Jn 1,41; 9,7; Apd 9,36; Lk 24,27; Apd 17,22-26; Jn 9,39-41; 12,42-43; Neh 8,1-3.8

Splošni pregled

Včasih ljudje trdijo, da Sveto pismo berejo takšno, kakršno je, in ne potrebujejo nobene razlage. Jemati Sveto pismo resno in izpolnjevati njegove zahteve je zares vredno hvale, vendar nihče ga ne odpira s prazno glavo. Naše misli in razumevanje so podvrženi vplivu šolanja, družine, kulture, v kateri smo odraščali, in izkušenj. Prav vsi imamo oblikovane določene predpostavke, ki vplivajo na to, kako beremo Sveto pismo. Branje in proučevanje svetopisemskih besedil neizogibno vključujeta tudi neke vrste razlago. Sveto pismo je bilo zapisano v jezikih (grščini, hebrej-ščini in aramejščini), ki jih mnogi ne znamo ali smo seznanjeni le z njihovimi osnovami. Vsak prevajalec ve, da prevod v drug jezik je tudi neke vrste razlaga. Če želimo opaziti majhne podrobnosti ali na primer razumeti ironijo, moramo tuj jezik zares dobro poznati. Poleg tega je greh zameglil naše razmišljanje, ki v duhovnih zadevah nikakor ni neopredeljeno. Že samo dejstvo, da obstajajo različne cerkve in verske skupnosti, ki trdijo, da so osnovane na Svetem pismu, priča, da med ljudmi kroži veliko različnih razlag. Čeprav proučujemo isto Sveto pismo, lahko pridemo do zaključkov, ki nas združujejo kljub razlikam. Ker je razlaga ključna za razumevanje, si bomo ta teden ogledali nekatere metode razlage Svetega pisma.

Razlaga

Pomen povedi ni omejen samo na posamezne besede, ki jo sestavljajo, temveč je treba upoštevati celotno sobesedilo. Hitro se namreč lahko zgodi, da pridemo do napačnega zaključka, če ne upoštevamo takojšnjega in širšega sobesedila ter tega, kako so v sobesedilu uporabljene te iste besede. Upoštevati moramo tudi zgodovinsko ozadje, ki pomaga besedilo ustrezno umestiti. Kar beremo brez sobesedila, lahko hitro postane snov za oblikovanje osebne razlage. Če se ne menimo za sobesedilo, bomo besedilu dodali stvari, ki jih pisec ni imel v mislih. To imenujemo eisegeza. Namesto tega, da besedilu

dodajamo pomen, ki ga v resnici nima, bi morali Sveto pismo razlagati z eksegezo. To je besedna ali stvarna razlaga svetopisemskih besedil. Adventisti sedmega dne želimo biti poslušni samo Svetemu pismu. Našega razumevanja Božje besede ne določajo niti verski voditelji niti izročilo. Poglobljena in razumna razlaga Svetega pisma je temelj naše teologije in poslanstva ter oblikuje našo versko istovetnost in prepričanja.

Predpostavke in pogled na svet

Vsakdo ima osebna prepričanja, ki jih je oblikoval bodisi zavedno ali nezavedno. Predpostavljamo, da so ta prepričanja resnična, čeprav jih ne moremo dokazati. Najosnovnejša prepričanja o svetu skupaj z našimi vrednotami tvorijo to, kar imenujemo pogled na svet. Naš pogled na svet določa, kaj je za nas pomembno in kaj ni. Deluje kot prečiščevalec dojemanja in razlage stvarnosti ter kot vzorec, ki pomaga usmerjati naše življenje na svetu. Pogled na svet vključuje tudi razumevanje Boga, človeške narave, morale in resnice. Sestavljen je iz prepričanj in odgovorov na vprašanja s teh področij. Nanj močno vplivajo starši, vzgoja, vrstniki, osebne izkušnje, občila, kultura in vera. Z njim vsak dan dojemamo in razlagamo resničnost, ki nas obdaja. Vpliva na naše razmišljanje ter na naša dejanja in vedenje.

Razmisli

Razmisli, na katere načine naš pogled na svet vpliva na naše razmišljanje in vedenje. V razredu naštej težave, ki nastopijo, kadar se srečajo ljudje z različnimi pogledi na svet.

Naš pogled na svet se razvija, vse dokler smo se pripravljene učiti. Učenje in osebna rast spreminjata naša temeljna prepričanja. Tudi ko doživimo izkušnjo spreobrnjenja, se naš pogled na svet spremeni. Do spremembe največkrat pride takrat, ko se izkaže, da je naš dotedanji pogled na svet napačen. Po spremembi si bo oseba še vedno prizadevala za popravke in poskušala nova prepričanja uskladiti s starimi. Odločitev za Jezusa ne bo v trenutku izbrisala let izkušenj, vendar bo spremenila pogled na svet in spodbudila človeka, da osebne vrednote uskladi s svetopisemskimi.

Razmisli

Preberi Lk 24,36-49. Kako sta izkušnja Kristusovega vsta-jenja in njegova razlaga Svetih spisov spremenili učenčev pogled na svet? Na katere načine je osebna spreobrnitev vplivala na tvoje razumevanje Svetega pisma? Če tudi mi svoja stara prepričanja postopoma usklajujemo s Svetim pismom, kako bi torej morali ravnati z ljudmi, ki prav tako rastejo v spoznanju?

Prevod in razlaga

Če želimo Sveto pismo pravilno razlagati, nam bo koristilo, da ga proučujemo v jezikih izvirnika. Če to ni mogoče, uporabimo prevod, ki najbolj dosledno upošteva izvirnik. Takšen prevod temelji na načelu »beseda za besedo«, zato je natančnejši in bolj dobeseden. Ko raziskujemo in primerjamo, kako so določene besede uporabljene v različnih sobesedilih, Sveto pismo samo razodene svoj pomen. Takšen prevod je sicer zelo koristen za proučevanje Svetega pisma, vendar zveni nenaravno in togo. Njegovo nasprotje je razgibani prevod, ki namesto načela »beseda za besedo« upošteva načelo »pomen za pomen«. Takšen prevod bralcu podaja misel in pomen izvirnika. Čeprav je zelo berljiv, je lahko tudi zavajajoč in napačen. Obstajajo tudi prirejeni prevodi, ki so veliko svobodnejši od razgibanih. Priredba je bolj kot prevodu podobna razlagi, zaradi česar ni najbolj primerna za resno proučevanje Svetega pisma.

Razmisli

Če imaš v svojem jeziku na voljo več različnih prevodov Svetega pisma, jih prinesi v sobotnošolski razred in podaj primere različnih prevodov istega svetopisemskega odlomka. To izpelji na način, ki bo utrdil vero poslušalcev in jih spodbudil k poglobljene-nemu proučevanju Svetega pisma. Priporočaj jim zanesljiv prevod v svojem jeziku.

Nekatere verske skupnosti izdajajo svoje avtorizirane svetopisemske prevode. Adventisti sedmega dne nismo izdali svojega prevoda, saj uporabljamo uveljavljene prevode, ki so na razpolago v svetopisemskih družbah. Tudi nekateri adventisti so sodelovali s temi družbami in si s prevajanjem prizadevali, da bi bilo Sveto pismo na voljo tistim, ki ga nimajo. Kako lahko pomagaš širiti, deliti in proučevati Sveto pismo?

Sveto pismo in kultura

Pri razumevanju nekaterih svetopisemskih odlomkov je lahko v pomoč tudi poznavanje kulture Bližnjega vzhoda. Za primer preberi odlomek iz priročnika *Metode proučevanja Svetega pisma*, del 4, 8, p. Kritični poznavalci trdijo, da je Sveto pismo odvisno od kulture, kar pomeni, da odseva kulturo, v kateri je nastalo, in je zato omejeno samo nanjo. Čeprav je Sveto pismo zares bilo napisano v določeni kulturi, »svetopisemski pisci vztrajajo pri tem, da teološko sporočilo Svetih spisov ni odvisno od kulture ali namenjeno le določenim ljudem v določenem času, temveč je trajno in splošno uporabno.« /Richard M. Davidson, »Biblical Interpretation« v *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, ur. Raoul Dederen (Hagerstown, MD: Review and Herald, 2000), str. 85/

Jezus se je rodil v določeni kulturi, vendar ni zveličar samo teh, ki so živeli v njegovem času. Je zveličar sveta. Dejstvo, da je živel v določeni kulturi, ne pomeni, da je omejen samo nanjo, temveč mu daje pomen, ki presega vse kulture.

Razmisli

Nekateri se osredotočijo samo na razlike med kulturami in hitro pozabijo na podobnosti. Kateri osnovni vidiki človeškega obstoja in potrebe so očitni v prav vseh kulturah? Kako Božji odziv nanje presega določeno kulturo in naslavlja vse ljudi? Na katere načine lahko prispevaš k večji prepoznavnosti svetopisem-skega sporočila v svoji kulturi? Kdaj lahko kultura postane ovira za sprejem Božje besede?

Naša grešna narava in svetopisemska razlaga

Poleg vseh naštetih vidikov, ki kažejo na to, zakaj je razlaga sploh potrebna, obstaja še eden, ki je pogosto prezrt in ima opraviti z našo grešno naravo. Preberi Ef 4,17-18 in razmisli o teh besedah. Pavel na tem mestu opisuje nekatere posledice, do katerih je prišlo zaradi slepote našega srca in ničevost naših misli. Včasih sta zaradi greha pokvarjena in zamegljena celo naše razumevanje in razlaga Svetega pisma. Včasih nismo poslušni svetopisemskim naukom, ker se bojimo pritiska vrstnikov ali posmehovanja sorodnikov in prijateljev. Zaradi tega

potrebujemo Svetega Duha, ki bo razsvetlil naš um in nam pomagal biti poslušni svetopisemskemu nauku.

Uporaba

Oseba je slišala svetopisemsko resnico. Na podlagi Svetega pisma je odkrila, da je Bog resničen in živ ter da je vredno živeti po nauku Svetega pisma. A kadar njene molitve niso uslišane tako, kakor želi, in je zdravje njenega otroka resno ogroženo, se ta zateče k ustaljenim načinom zdravljenja, običajnim za njeno kulturo. Zdravljenje izpelje mogočen čarovnik zdravilec.

Pomisli, kako ravnaš, kadar je na preizkušnji tvoja vera. Na katerih področjih si v skušnjavi, da bolj kakor svetopisemskim resnicam zaupaš svoji izobrazbi, vzgoji ali izkušnjam?

Nekateri ljudje, ki so izobraženi v zahodni filozofiji in kritičnem razmišljanju, verjamejo, da ne obstaja nadnaravno bitje, ki je vključeno v človeško zgodovino in ima moč delati čudeže. Njihovo prepričanje jim onemogoča sprejeti svetopisemska poročila o nadnaravnih dogodkih. Kako tvoj pogled na svet vpliva na to, kako razumeš Sveto pismo?

Kateri prevod Svetega pisma bi priporočil osebi, ki je nova v veri in si želi poglobljeno proučevati?

Zakaj je za pravo razumevanje Svetega pisma potrebna vera? Katero vlogo ima pri razlagi Svetega pisma?

7. JEZIK, BESEDILO IN OZADJE

Ključna besedila: 5 Mz 32,46-47; 1 Kr 3,6; 4 Mz 6,24-26; 1 Mz 1,26-27; 2,15-23; 15,1-5

Splošni pregled

Besede imajo moč. Ljudi lahko osvobodijo iz primeža sužno-sti in jim omogočijo svobodno življenje. Jozue je rekel ljudstvu: »Izberite si danes, komu boste služili: ali bogovom, ki so jim služili vaši očetje onstran velereke, ali bogovom Amorejcev, ki prebivate v njihovi deželi; jaz in moja hiša pa hočemo služiti Gospodu.« (Joz 24,15) Besede pa imajo tudi moč uničiti in zapeljati. Ko je Satan v raju skušal Evo, je z besedami vanjo posejal dvom: »Ali vama je res rekel Bog, da ne jejta od vsakega drevesa s tega vrta?« (1 Mz 3,1) Besede so lahko očitajoče ali obsojajoče, pomirjajoče ali prijazne, zdravilne ali uničujoče.

Bog se je odločil po prerokih in piscih ljudem podati zgodovino stvarjenja, padec v greh, načrt zveličanja ter obljubo o obnovi in drugem Jezusovem prihodu. Svetopisemski pisci so pisali v hebrejščini, aramejščini in grščini – v jezikih, ki so večini od nas tuji. Celotno Sveto pismo je bilo prevedeno v vsaj 636 jezikov, Nova zaveza pa še v dodatnih 3.223 jezikov ali več. Tako lahko Božjo besedo bere 95 odstotkov svetovnih prebivalcev. V nauku tega tedna bomo govorili o tem, kako lahko razlaga svetopisemskih besed, besednih zvez in poročil v jeziku izvirnika pomaga razumeti Božje sporočilo za nas.

Razlaga

Sveto pismo

Pomembno je vedeti, da pomen izvira iz najmanjšega dela jezika – iz posamezne besede – in se nato širi na sobesedilo, poročilo, odlomek in celotno knjigo. V hebrejščini ima beseda *dabar* zelo bogat pomen. Označuje pojme »beseda«, »stvar« in celo »prerokba«. Zaradi tega je pomembno, da proučujemo širši okvir besed in smo pozorni na to, kako se uporabljajo. Hebrejski besedi *hesed* (usmiljenje) in *šalom* (mir) sta še dva primera besed s širokim pomenom. Te besede lahko še bolj poglobljeno razumemo, če jih proučujemo v okviru celotnega Svetega pisma. Spet v drugih primerih lahko svetopisemske nauke ali zamisli najboljše razumemo, kadar proučujemo skupek besed s podobnim

pomenom. Nauk, ki sloni na tem pristopu, je svetopisemska zasnova ostanka.

Primer

Krščanska adventistična cerkev v sebi prepoznava cerkev ostanka. Poklicana je, da kot gibanje na koncu časa z jasnim glasom oznani troangelsko sporočilo. Cerkev ostanka razglša, da je sobota pečat ljudi, ki se držijo Božjih zapovedi in imajo Jezusovo vero. (Raz 14,12) Človekova zmožnost izpolnjevanja zapovedi temelji na Kristusovih zaslugah in moči. Jezus je dal zgled, kako premagati greh in podedovati krono življenja. (Jn 16,32-33; 1 Jn 4,4; 5,4-5; Raz 2,7; 11,17.26; 3,5.12.21) Trditev, da je Krščanska adventistična cerkev cerkev ostanka, se v sodobnem času zdi domišljava in ošabna. Kako sploh vemo, da ima Bog svoj ostanek?

Zamisel o ostanku najdemo na več mestih v Svetem pismu. Ena izmed besed zanj je *šear*, ki se v Stari zavezi v različnih oblikah pojavi 226-krat. Njena samostalniška oblika lahko označuje Izraelov »ostanek« (Iz 10,20) ali »Božje ljudstvo«. (Iz 11,11.16; 28,5) V tem primeru besedilo namiguje, da je ostanek izbral Bog. V Iz 4,2-6 in 6,13 beremo o ostanku, ki je šel skozi očiščujoč ogenj božanske sodbe in postal sveto ljudstvo. Druge hebrejske besede za ostanek vključujejo izraze, kot so *palat*, *malat*, *jātar*, *sarid* in *aharit*. Tudi te besede je treba proučevati znotraj sobesedila. Takšno proučevanje nas bo pripeljalo do spoznanja, da Sveto pismo na več načinov govori o zasnovi ostanka: 1) »Zgodovinski ostanek« v Iz 1,4-9 sestavljajo ljudje, ki so preživeli katastrofo. 2) »Zvest ostanek« so tisti, ki so ostali zvesti Bogu in hranijo vse Božje obljube, ki jih je dal svojemu ljudstvu. 3) »Eshatološki ostanek« sestoji iz ljudi, ki bodo šli skozi preizkušnje zadnjega časa in bodo na veliki Gospodov dan izšli kot zmagovalci ter prejeli njegovo kraljestvo. V Razodetju beremo o zmaju, ki besni nad žensko in začne vojno »z ostalimi njenega semena, kateri hranijo Božje zapovedi in imajo pričevanje Jezusa Kristusa«. (Raz 12,17) Bogat pomen besednih zvez, ki poimenujejo ostanek, skupaj s sobesedilom pomaga razumeti tudi druge izraze zanj. Tako se v okviru celotnega Svetega pisma izoblikuje jasna zasnova. Človek, ki proučuje Sveto pismo, tako začenja v polnosti razumeti svetopisemski nauk o ostanku. /Gerhard F. Hasel,

Understanding the Living Word of God (Mountain View, Calif.: Pacific Press, 1980), str. 113-116/

Primer

Pri razumevanju izvora Svetega pisma nam lahko pomagata dve odkritji. Prvo je dešifriranje egiptovskih hieroglifov, kar je leta 1822 uspelo Jeanu Champollionu. Ta dosežek je odkril mnogo let nedostopne skrivnosti ene od najstarejših civilizacij in omogočil Sveto pismo primerjati s starimi egipčanskimi zapisi. To je prineslo zanimiva spoznanja: 1) Mnogo zemljepisnih imen, zapisanih v Svetem pismu, so uporabljali tudi Egipčani, ki so bili nenehno v stiku s Kanaanci. V mnogih egipčanskih besedilih se pojavljajo ista imena in kraji, ki se omenjajo tudi v Svetem pismu. 2) Izkazalo se je, da je v Svetem pismu veliko sponojenk iz egiptovskega jezika, še posebej v Mojzesovih knjigah. Poznavalci so našli veliko besed, kakršna je na primer beseda *tevah* (ladja), ki izvira iz egiptovske besede, ki označuje »škatlo«, »zaboj« ali »skrinjico«. Ta beseda se uporablja tako za poimenovanje Noe-tove barke kakor tudi za košarico, v katero so položili malega Mojzesa. Beseda, s katero svetopisemski pisci poimenujejo Egipt, je *Mizraim*. Gre za dvojinsko obliko, ki izvira iz egiptovske besede za Egipt *msr*. Dvojinska končnica nakazuje, da gre za »dve deželi« – za Gornji in Spodnji Egipt. V svetopisemskih besedilih najdemo tudi stalne besedne zveze. Besedna zveza »iztegnjena roka«, ki v Svetem pismu pomeni Božjo zaščito, je egiptovski izraz za moč. Avtor Mojzesovih knjig je v besedilu uporabil egiptovske nazive in način izražanja. V Svetem pismu najdemo tudi veliko egiptovskih osebnih imen. Ta odkritja nas vodijo k sklepu, da so bile prve knjige Svetega pisma napisane v času rodu, ki je odšel iz Egipta, in da je bil njihov avtor podrobno seznanjen z egiptovsko kulturo, navadami in zgodovino. Mojzes je zagotovo imel egiptovsko izobrazbo in ozadje, ki sta mu omogočila napisati pet tako imenovanih Mojzesovih knjig, kar potrjuje tudi samo Sveto pismo.

Na Mojzesa kot pisca prvih petih knjig Svetega pisma kaže še eno odkritje. Približno sto let pred Izraelovim odhodom iz Egipta so na območju sinajskega polotoka na osnovi hieroglifov izumili abecedo. Ta pomembni dosežek, ki je poenostavil pisavo, je navadnim ljudem omogočil, da so se lahko naučili brati in pisati. Morda Mojzes ni pisal s

hieroglifi, temveč s poenostavljeno, kanaanskemu jeziku prilagojeno pisavo, ki se je čez čas razvila v hebrejščino. Bog svoje sporočilo ljudem vedno poda pravi čas.

Sveto pismo

V Svetem pismu najdemo tudi edinstvene zasnove in besede. Poročilo o stvarjenju daje največji poudarek na stvarjenje človeka in ne na kateri koli drug vidik ali stvarstvo. Človeštvo je vrhunec stvarjenja, v katerem je sodelovala vsa Trojica: »Naredimo človeka po svoji podobi.« (1 Mz 1,26) Trikratni poudarek na glagolu *bara* (»ustvariti«) v tej vrstici utrjuje Božji namen, da ustvari moškega in žensko, ki bosta na edinstven način odsevala njegovo podobo. Neposredno sobesedilo 1 Mz 1 kaže, da sta tako *Elohim* (»Bog«) v svoji veličastni množini kakor tudi *ruah Elohim* (»Božji duh«) vpletena v stvarjenje. (1 Mz 1,1-2) V Jn 1,1-3 je jasno povedano, da je tudi Jezus – Beseda – sodeloval pri stvarjenju: »V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je nastalo po njej.« Če Svetemu pismu dovolimo, da razlaga samega sebe, nam ne bo težko opaziti, da se glagol »naredimo« iz 1 Mz 1,26 nanaša na vse tri člane Božanstva. Človeštvo je bilo ustvarjeno na podlagi odnosa in za življenje v odnosu: »Plodita in množita se in napolnita zemljo.« (1 Mz 1,28) Adam in Eva sta bila ustvarjena, da sobotni dan, ki ga je Bog ustvaril zanju, preživljata v Božji družbi. (1 Mz 2,1-3; 2 Mz 20,8-11) Božji namen ostaja isti: s svojim ljudstvom želi prebivati vso večnost.

Uporaba

Kako lahko torej poglobljeno proučujemo Sveto pismo, čeprav ne znamo jezikov izvornika? V pomoč so nam lahko slo-varji, ki so dostopni tudi na spletu. Raziskujemo lahko, kako so besede uporabljene v stavkih, svetopisemskih knjigah in znotraj celotnega Svetega pisma. Ustanoviteljem naše cerkve ni bilo na voljo toliko pripomočkov kakor nam. Imeli so Sveto pismo in slovar. Z upoštevanjem protestantskih načel razlage Svetega pisma in pod vodstvom Svetega Duha so bili zmožni razumeti Božji načrt zveličanja ter resnice, ki so jih učili preroki in Jezus.

1. Kako ti spoznanje o tem, da je Mojzes avtor prvih petih svetopisemskih knjig, pomaga sprejeti Sveto pismo kot zanesljiv

vir? Navzoče v razredu spomni na Mojzesovo opozorilo ljudstvu, preden je umrl. (5 Mz 32,46-47) Pogovorite se o tem, kako lahko to načelo upoštevamo v svoji družini.

2. Kaj pomeni trditev, da Sveto pismo razlaga samo sebe? Zakaj je bolj pomembno razumeti to, kar pravi Sveto pismo, kakor vanj vnašati svoje zamisli?
3. Kako poznavanje besed in globine njihovega pomena pomaga razumeti Božji namen za naše življenje? Kateri pomen imajo določene besede iz Stare zaveze (na primer pravica, usmiljenje, upanje)? Kako te besede vplivajo na naše razumevanje Božjega značaja?

8. STVARJENJE:

1. MOJZESOVA KNJIGA KOT TEMELJ - I

Ključna besedila: 1 Mz 1,3-5; Jn 1,1-3; 2 Mz 20,8-11;
Raz 14,7; Mt 19,3-6; Rim 5,12

Splošni pregled

Jezus je dejal: »Vsak torej, kdor sliši te moje besede in jih izpolnjuje, bo podoben modremu možu, ki je sezidal svojo hišo na skalo; in usula se je ploha in pridrle so reke in zapihali so vetrovi in se zagnali v tisto hišo, a ni padla, kajti postavljena je bila na skalo.« (Mt 7,24-25) Ker je Kristusovo razodetje ljudem – Sveto pismo – temelj našega življenja, je dobro vedeti, kaj je njegova osnova. Odgovor najdemo v 1. Mojzesovi knjigi, kjer so zapisani glavni nauki Svetega pisma.

Tukaj najdemo tudi temeljni nauk o stvarjenju in Bogu Stvarniku. Ali lahko trdimo, da je neprimerljiv napad na svetopisemski nauk o stvarjenju v sodobnem času zgolj naključje? Ali je naključje tudi to, da je cerkvi časa konca naročeno, naj oznanjuje Jezusa kot Stvarnika vsega? V uvodu sporočila laodicejski cerkvi (zadnji izmed sedmih cerkva iz Raz 2 in 3) Jezus zase pravi, da je »Amen, zvesta in resnična priča, začetek Božjega stvarjenja«. (Raz 3,14) Troangelsko sporočilo se začne z oznanilom prvega angela, ki pravi: »Bojte se Boga in dajte mu slavo, kajti prišla je ura njegove sodbe; in molite njega, ki je naredil nebo in zemljo in morje in studence voda!« (Raz 14,7) V naslednjih dveh tednih bomo poiskali odgovor na to, zakaj je nauk o stvarjenju temelj sporočila in poslanstva Božjega ljudstva časa konca ter kako ga je treba ustrezno razlagati.

Razlaga

Ali si si kdaj zastavil vprašanja o svojem obstoju? Od kod prihajam? Čemu sem tu? Kaj je smisel življenja? Kdo sploh sem? Veliki filozofi so tisočletja premišljevali o tem. Odgovore na ta temeljna vprašanja najdemo v poročilu o stvarjenju, zapisanem v 1 Mz 1 in 2. Ti poglavji sta ljudem mnogo let dajali občutek dostojanstva, smisla in namena. Spodbujali sta jih k raziskovanju sveta in odkrivanju čudes Božjega stvarstva.

Preprosta uvodna poved Svetega pisma (1 Mz 1,1) vsebuje odgovore na najgloblja človeška vprašanja. Bog je obstajal pred nami. Ustvaril je popolno okolje, v katerem bo njegovo stvarstvo lahko uspevalo in se širilo. Zemlja ima popolno lego, ki ni ne preblizu in ne predaleč Soncu. Tudi Sonce je ravno pravšnje velikosti, da s svojo energijo ne uniči življenja na Zemlji. Obilica vode in ustrezno ozračje omogočata obstoj življenja. Tudi Luna je ravno pravšnje velikosti, da lahko uravnava plimovanje vode. Magnetno polje, ki obdaja Zemljo, preprečuje, da bi se scvrli zaradi sončne vročine. Božja izjava na koncu vsakega dneva stvarjenja, da je »dobro« (1 Mz 1,4.10.18.21.25), in na koncu vsega stvarjenja, da je »zelo dobro«, sploh ni nenavadna. Beseda »dobro« v hebrejščini opisuje tako estetsko lepoto kakor tudi moralnost, saj je izvajalec stvarjenja Bog, ki je ljubezen. (1 Jn 4,8)

Primer

V Ps 139,14 David govori o večplastnosti človeškega telesa: »Hvalim te, da sem storjen na strašen, čudovit način.« Danes samo o zapletenosti najmanjše prvine človeškega telesa – celici – vemo veliko več kakor ljudje v Davidovem času. Človeško celico sestavljajo izredno majhni mehanizmi, ki delujejo le, če delujejo tudi vsi njihovi deli. To je podobno kakor pri mišlovki: če manjka en del, past ne deluje. Vsaka celica vsebuje DNK. Računalnik deluje po načelu dvojiške kode ničel in enic, DNK pa po načelu štiriške kode (A, C, G in T), ki je veliko zapletenejša od dvojiške. Zgradbo DNK lahko razumemo kot utemeljeno na podlagi celotnega jezika, ki ima svojo lastno slovnico in skladenjska pravila in jih izvaja s 3 milijardami nukleotidnih baz. Ampak ne samo to, DNK lahko poustvari sama sebe, kar počne v približno 40 bilijonih celic v človeškem telesu. Vsaka od 200 različnih vrst celic človeškega telesa opravlja posebno nalogo. Celice so osnovni ustvarjalci življenja, ki popolnoma usklajeno opravljajo osnovne telesne naloge, brez katerih ne bi preživeli. Zares smo ustvarjeni na strašen in čudovit način! Zapletenost in usklajenost človeškega in vseh drugih organizmov kažeta na enega Stvarnika, ki je snovalec življenja. Ljudje nismo roboti, temveč bitja z ustvarjalnim razumom, zavestjo in sposobni doživljati ljubezen, upanje in srečo. Človeške zavesti, svobode odločanja in ustvarjalne moči z vidika evolucije ni mogoče razložiti. Kako preprosteje je verjeti v Stvarnika, ki nas je ustvaril po svoji podobi! (1 Mz 1,27)

Sveto pismo

Potem ko so Bog Oče, Jezus in Sveti Duh okolje napolnili z življenjem – ribami, pticami in kopenskimi živalmi – so ustvarili človeštvo, kar je pomenilo vrhunec stvarjenja. »Naredimo človeka po svoji podobi. ... Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moža in ženo ju je ustvaril.« (1 Mz 1,26-27) Ljudje so bili ustvarjeni za življenje z Bogom in drug z drugim. Bog je človeka načrtoval tako, da moški in ženska biološko, telesno in čustveno dopolnjujeta drug drugega. Adam in Eva sta bila tako rekoč ustvarjena drug za drugega. Ko je Adam zagledal Evo, ki jo je Bog naredil iz njegovega rebra, je vzkliknil: »To je sedaj kost iz mojih kosti in meso iz mojega mesa.« (1 Mz 2,23) Poimenoval jo je »možinja«. Po poroki »mož zapusti svojega očeta in svojo mater in se bo držal svoje žene, in bosta v eno meso«. (1 Mz 2,24)

Zveza med možem in ženo ter njunimi otroki je osnova zemeljske kulture in civilizacije. Zaradi tega daje Sveto pismo tako velik poudarek prav družini. Družinski odnos je poudarjen tudi v desetih zapovedih. Prve štiri zapovedi obravnavajo naš odnos z Bogom in dosežejo vrhunec v sobotnem počitku, ki utrjuje našo poslušnost in nas spodbuja, da teden za tednom na poseben način počastimo Boga. Predpisu o soboti sledi peta zapoved, ki se v prvi vrsti osredotoča na družino. V družini se znanje o Bogu prenaša na prihodnji rod. »Spoštuj svojega očeta in svojo mater, da se podaljšajo tvoji dnevi v deželi, ki ti jo da Gospod, tvoj Bog!« (2 Mz 20,12) Božji prvotni načrt za stvarstvo je bil, da bi bil svet poln ljubečih družin, ki Boga cenijo bolj kakor vse in razodevajo njegov značaj ter otroke vzgajajo v ponižni poslušnosti Bogu.

Satanova prizadevanja za uničenje Božjega načrta so pokvarila odnos med Bogom in človekom ter med Adamom in Evo. Sprehod same Eve je bil priložnost za Satana. V trenutku nepre-vidnosti se je Eva radovedno približala prepovedanemu drevesu spoznanja dobrega in hudega. Satanu je s podtikanjem dvoma o Božji besedi uspelo izkriviti in pokvariti Božji načrt zaščite. Posledice so bile usodne. Potem ko sta Eva in Adam jedla z drevesa, ju je občutek odtujenosti in krivde iztrgal iz odnosa z Bogom. Začela sta se zavedati lastne golote. Bog ju je v svoji ljubezni prišel iskat, vpričo njega pa sta začela krivdo prevrčati drug na drugega, kar je še bolj poglobilo nastali prepad. V 1 Mz 4

beremo o strašnih posledicah greha – o umoru, ki ga je Adamov sin zagrešil nad bratom. Končna posledica neposlušnost Božji besedi je uničevanje Božjega stvarstva.

Satanovo seme dvoma, ki ga je izrazil z besedami: »Ali vama je res rekel Bog?« (1 Mz 3,1) vsebuje tudi teorija evolucije. Božja beseda je jasna glede tega, da je Bog z besedo ustvaril nebo in zemljo in da je »vse postalo po Kristusu in brez njega ni postalo nič, kar je nastalo«. (Jn 1,3 prirejeno) Ko dvomimo, da je Bog stvarnik vsega, s tem kažemo, da verjamemo isti laži, ki so ji verjeli naši prastarši. Kristus je prišel obnovit svet in stvarstvo. S trditvijo, da je obstajal že pred Abrahamom, (Jn 8,58) je razglasil, da je samoobstoječi Bog veselja. Veter in morje sta mu bila pokorna, ker je njun stvarnik. Ker je bilo v njem »življenje in življenje je bilo luč ljudem«, (Jn 1,4) je lahko od mrtvih obudil Jairovo hčer. Končna obnova, ki jo je Jezus napovedal za svoj drugi prihod, (Jn 14,1-4) se lahko izpolni le, če je On naš stvarnik.

Uporaba

Bog je družino določil za osnovno celico človeškega življenja. Kaj se zgodi, ko je temelj stavbe spodkopan? Kako spodkopavanje vere v stvarjenje vpliva na naše družbene ustroje? Kako teorija evolucije vpliva na razumevanje smisla našega obstoja? Na katere načine si v tem tednu opazil Božji namen za svoje življenje?

»Ko so farizeji pozneje vprašali Jezusa glede zakonitosti ločitve, je poslušalce usmeril na določila zakonske zveze, ki so bila dana ob stvarjenju. ... Iz tega časa izvirata zakonska zveza in sobota – dve ustanovi za Božjo slavo in korist človeštva. Ko je Bog združil roki svetega para in povedal, da 'bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno', (1 Mz 2,24 SSP) je jasno podal zapoved o zakonski zvezi, ki velja za vse Adamove otroke do konca časa. Kar je sam večni Oče razglasil za dobro, je največji blagoslov za človeka.« /Ellen G. White, *Misli z Gore blagrov*, str. 79-80/

9. STVARJENJE: 1. MOJZESOVA KNJIGA KOT TEMELJ II

Ključna besedila: Job 26,7-10; 1 Mz 1; 2; 5; 11;
1 Krn 1,18-27; Mt 19,4-5; Jn 1,1-3

Splošni pregled

Leta 1872 je Georгу Smithu med raziskavo v kleti Britanske-ga muzeja uspelo prevesti starodavno babilonsko ploščo, ki je vsebovala podatke o Utnapishtimu – človeku, ki je preživel svetovni potop – in Gilgamešu, ki je od Utnapishtima želel izvedeti skrivnost večnega življenja. Časopisi so po vsem svetu poročali o osupljivem odkritju Epa o Gilgamešu in prvi omembi potopa zunaj Svetega pisma. Od takrat so učenjaki v mnogih kulturah sveta zbrali veliko poročil o potopu in stvarjenju. Takšne arheološke najdbe zadnjih 150 let so odprle nova vprašanja o izvoru in naravi svetopisemskih poročil o stvarjenju in potopu. Ali svetopisemska besedila, zapisana v 1 Mz 1 do 11, v resnici temeljijo na starodavnih zgodbah Bližnjega vzhoda? Ali vsebujejo bajeslovne prvine, ki jih najdemo tudi v poganskih zgodbah? Katere so zgodovinske in teološke posledice, če dogodki iz 1. Mojzesove knjige temeljijo na starejših mezopotamskih ali egiptovskih poročilih? Kako razumeti podobnosti in razlike, ki jih najdemo v različnih virih? Na katere načine ti viri govorijo o kozmoloških vprašanjih, izvoru in strukturi vesolja? Ali naj tudi Sveto pismo – kakor egiptovske in mezopotamske zapise – obravnavamo kot bajeslovno besedilo? Ta teden bomo iskali odgovore na ta in še nekatera druga vprašanja ter obravnavali Sveto pismo v bližnevzhodnem in egiptovskem okolju.

Razlaga

Primer

Galileo Galilej je ugotovil, da je Sonce središče našega osončja in da Zemlja in drugi planeti krožijo okoli njega (heliocentrični pogled). V nasprotju z njim so katoličani trdili, da je Zemlja središče vesolja (geocentrični pogled). To nesoglasje je pripeljalo do sodne obravnave, ki jo je vodila inkvizicija. Galilejo je bil prisiljen javno preklicati svoje besede in preostanek življenja preživeti v priporu (do smrti leta 1642). Ljudje so Galilejev primer večkrat navajali kot dokaz, da Sveto pismo ovira znanost. Ta trditev pa poraja določena vprašanja. Ali je cerkvena

razlaga, na podlagi katere je bil Galilejo obsojen, zares temeljila na Svetem pismu? Ali je Galilejo nasprotoval cerkvi v korist znanosti? Takratni katoliški pogled na vesolje je temeljil na zamislih grškega filozofa Aristotela in na Ptolemajevi matematiki ter ju poskušal zagovarjati na podlagi svetopisemskih besedil. Tudi Galilejo je trdil, da njegovo razumevanje temelji na Svetem pismu. Povedal je, da je Bog ustanovitelj tako narave kot Svetega pisma. Če ju pravilno razumemo, bomo opazili, da med njima vlada skladnost. Galilejo ni izključil možnosti, da se sodobni razlagalci motijo. Poudaril je, da je svetopisemski način izražanja prilagojen preprostemu človeku, zato ni potrebe, da bi ga v celoti razumeli v prenesenem pomenu. Če je Jozue zares ukazal, naj se Sonce ustavi pri Gibeonu, (Joz 10,12) potem je Ptolemajski pogled, ki temelji na predpostavki, da je Zemlja nepomično središče vesolja, nesmiseln. /Richard J. Blackwell, *Galileo, Ballermine, in Sveto pismo* [South Bend, IN: Notre Dame University Press, 1991], str. 68-69/ Danes ni nobenega dvoma o tem, katera razlaga je pravilna. Rimskokatoliška cerkev je potrebovala več kakor 350 let, da je Galileja osvobodila obtožbe, kar se je zgodilo leta 1992.

Nauk, ki se ga lahko naučimo iz Galilejeve izkušnje, je, naj Svetega pisma ne razlagamo na podlagi bližnjevzhodnega, egipt-ovskega, grškega ali celo sodobnega pogleda na svet. Kadar pri razumevanju določenega svetopisemskega odlomka naletimo na težave, je pomembno, da dosledno upoštevamo njegovo sobesedi-lo, jezikovne vzorce in širši smisel.

Sveto pismo

Ali je svetopisemski pogled na vesolje zastarel? Kritični znanstveniki so stoletja trdili, da 1 Mz 1 odseva zamisli starih Babiloncev. Zatrjevali so, da ima beseda *tehom* (»vode, ocean, globine«) svoje korenine v imenu boginje starodavnega morja *Tiamat*, ki se omenja v epu *Enuma Elish*. Ep govori o babilon-skem bogu Marduku, ki je v smrtonosnem boju umoril boginjo Tiamat. Danes je priznano, da beseda *tehom* označuje veliko količino vode in da nima nikakršnega bajeslovnega sopomena. »Ni mogoče sklepati, da je beseda *tehom* nastala iz besede *Tiamat*.« /David Toshio Tsumura, »Genesis and Ancient Near Eastern Stories of Genesis and the Flood: An Intorduction,« v *I Studied Inscriptions From Before the Flood: Ancient*

Near Eastern, Literary, and Linguistic Approaches to Genesis 1-11, ur. Richard S. Hess in David Toshio Tsumura (Winona Lake, IN: Eisenbrauns, 1994), str. 31/ Predpostavljati, da je 1 Mz 1 odsev sporov med poganskimi bogovi, pomeni dodajati besedilu prav to, proti čemur govori. Opis nedejavnega, nemočnega in neurejenega stanja »globin« oziroma »vod« v 1 Mz 1,2 kaže, da gre za izraz, ki po vsebini in namenu ni bajeslovni.

Beseda *raqia* je ponekod prevedena kot »obok«. Angleški izraz je *firmament* in izhaja iz besede *firmamentum*, ki se pojavlja tudi v Vulgati, latinskem prevodu Stare zaveze. To daje lažni vtis, da je obok (ang. *firmament*) trda kovinska kupola. Besedo *raqia* bi lahko ustrezneje prevedli z besedo »razsežnost«, kakor je razvidno iz Ps 19,1; Ps 19,2 SSP in Dan 12,3. Še en primer je besedna zveza »nebesne zapornice«. Ali je smiselno trditi, da dež prihaja iz dobesednih »nebesnih zapornic«? (1 Mz 7,11 in 8,2) V nekaterih odlomkih beremo, da od tam prihajajo tudi ječmen, (2 Kr 7,1-2) težave in groza, (Iz 24,1-19) pa tudi blagoslovi. (Mal 3,10) Teh izrazov zagotovo ne smemo jemati dobesedno, saj so le prisposode, kakor na primer danes rečemo, da je knjiga okno v svet. Če Sveto pismo beremo in razlagamo na podlagi njega samega, nam ne bo težko prepoznati, kdaj imajo besede dobesedni in kdaj simbolični pomen. Trditev, da je v Svetem pismu opisano trinadstropno vesolje s kovinsko kupolo, okni in podpornimi stebri, pod njim pa je svet, pomeni besedilu vsiljevati dobesedni pomen, čeprav sobesedilo jasno kaže, da gre za metaforične izraze. Svetopisemski pisci so se zavestno oddaljili od bajeslovnih zamisli, ki brišejo ločnice med človeškim in božanskim svetom. Njihov pogled je bil v nasprotju z bajkami starega Bližnjega vzhoda in Egipta.

Stvarjenje z besedo. »Bog je rekel: 'Bodi svetloba!' in nastala je svetloba.« (1 Mz 1,3 SSP) Takšen način stvarjenja se razlikuje od starodavnih bajk. V epu *Enuma Elish* je bog Marduk svet ustvaril iz srhljivo razcepljenega trupla boginje Tiamat. Ep *Atra-Hasis* poroča, da je bilo človeštvo ustvarjeno iz mešanice gline, krvi in mesa zaklanega boga. V egiptovskem bajeslovju je bil nastanek človeštva posledica razmnoževanja bogov. V 1. Mojze-sovi knjigi pa bi zaman iskali namig o človeški božanskosti, saj Bog in ljudje niso ista vrsta bitij.

Morske živali. Peti dan stvarjenja je Bog ustvaril »velike morske živali« (1 Mz 1,20-23) oziroma »velike pošasti«, kakor ta izraz prevajajo sodobni prevodi. V ugaritskih zapisih podoben izraz poimenuje človeško pošast oziroma zmaja, ki ga je premagala stvarnica in boginja Anath. Bog je velike morske živali ustvaril brez kakršnega koli napora, kar je izraženo z glagolom »ustvariti«. To je v popolnem nasprotju z bajeslovnim pogledom na stvarjenje, ki ga po navadi spremlja boj oziroma nekakšen spopad.

Sedemdnevni teden. »Dodelal je Bog sedmi dan delo, katero je bil storil, in počival je sedmi dan od vsega svojega dela, ki ga je bil storil.« (1 Mz 2,2) V egiptovski kozmologiji se stvarjenje nikoli ne konča. Sončni bog Amon Ra je ustvarjen vsak dan znova. Takšen pogled na življenje in smrt je tako zelo usidran v egiptovsko miselnost, da smrt dojemajo kot običajni del stvarjenja. Papirus, na katerem je upodobljen pogreb pripadnikov 21. dinastije, prikazuje krilato kačo in napis »smrt, veliki bog, ki je ustvaril bogove in ljudi«. Gre za »poosebitev smrti kot stvarnika in mogočno vizualno predstavitev zamisli, da je smrt pomembna sestavina stvarjenja«. /Erik Hornung, *Conceptions of God in Ancient Egypt* (Ithica, NY: Cornell University Press, 1982), str. 81/

»Vzvišeno svetopisemsko poročilo o stvarjenju v svojem jedru kaže na nadnaravnega Boga, ki je kot vrhovni in edini Stvarnik svet ustvaril z besedo. Stvarjenje človeka – moškega in ženske – je vrhunec stvarjenja. Kozmologija v 1. Mojzesovi knjigi najbolj vsestransko razgrinja temelje, na katerih slonita sveto-pisemska resničnost in pogled na svet. Prva Mojzesova knjiga je slika celote, ki se nadaljuje skozi celotno Sveto pismo. In ker je On, ki je vse ustvaril, še vedno vladar stvarstva, lahko Sveto pismo govori tudi o dogodkih zadnjih dni.« (Glej Gerhard F. Hasel in Michael G. Hasel, »The Unique Cosmology of Genesis 1 against Ancient Near Eastern and Egyptian Parallels« v *The Genesis Creation Account and Its Reverberations in the Old Testament*, ur. Gerald A. Klingbeil [Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2015], str. 9-29.)

Uporaba

V naši kulturi prevladuje prepričanje, da je Sveto pismo zastarela knjiga, ki ima malo povedati o velikih vprašanjih 21. stoletja. Evolucijski pogled na svet v veliki meri izvira iz baje-slovne zamisli, da

med človeškim, naravnim in božanskim svetom ni jasne meje. Vse je eno. Hinduizem uči, da se ljudje po smrti z reinkarnacijo spremenijo v drugo obliko življenja. Bog je v vsem in bog je vse. V hinduizmu obstaja 33 milijonov bogov, ki so posebljeni v naravi. Ta zamisel ima korenine pri starih Egipčanih, ki so verjeli, da obstaja 22.000 bogov ter da sta tako smrt kot življenje del življenjskega cikla.

1. Zakaj je za kristjane pomembno, da razumejo, da so bili v svetu brez smrti ustvarjeni popolni in brezgrešni? Zakaj je sposobnost odločanja, opisana v 1 Mz 3, tako zelo pomembna? Kako je bila napačna odločitev enega človeka, Adama, popravljena s pravo odločitvijo Sina človekovega, Jezusa Kristusa?
2. Katero upanje za prihodnost prinaša teorija evolucije z zamisljivo o milijonih letih trpljenja, smrti in umiranja raznih vrst živih bitij? Če je smrt v vseh primerih samo druga plat življenja, mar je potemtakem obstoj brez smrti sploh mogoč?
3. V čem se svetopisemski nauk o življenju in smrti popolnoma razlikuje od nauka drugih svetovnih verstev? Kaj Kristusova telesna smrt in vstajenje pomenita za svet? Na katerih svetopisemskih obljubah utemeljuješ svoje upanje?

10. SVETO PISMO KOT ZGODOVINA

Ključna besedila: 1 Sam 17; Dan 1 in 5; Iz 36,1-3; 37,14-38; Mt 26,57-67; Heb 11,1-40

Splošni pregled

Zgodovina je zelo pomembna, saj je v njej zakoreninjeno vse življenje. Človek zunaj zgodovine ne obstaja. Bog se je odločil, da nas postavi prav na to mesto v zgodovini in se nam razodene. Ker je Sveto pismo sestavljeno iz zgodovine, lahko rečemo, da je zgodovina »prostor«, v katerem nam Bog daje priložnost preizkusiti in potrditi zanesljivost njegove Besede. Zaradi tega je spodbijanje zanesljivosti Boga in njegove Besede najmočnejše prav na področju zgodovine in zgodovinskih podrobnosti, prav tukaj pa se pogosto začne tudi kriticizem. Pavel je to težavo obravnaval v pismu Korinčanom, ko je omenil, da nekateri verniki dvomijo o zanesljivosti apostolske besede: »Če se pa oznanjuje, da je Kristus od mrtvih vstal, kako pravijo nekateri med vami, da ni vstajenja mrtvih? Če pa ni vstajenja mrtvih, tudi

Kristus ni vstal. A če Kristus ni vstal, prazno je potem naše oznanjevanje, prazna pa tudi vaša vera.« (1 Kor 15,12-14) Pavel je potrdil, da je *zgodovinski dogodek* Kristusovega vstajenja v telesu vogelnik krščanske vere. Če se to ni zgodilo, potem naša vera temelji na hinavski zvijači in ne na resničnosti. Ta teden bomo proučevali o tem, da svetopisemska vera sloni na zgodovinskih dejstvih in na Bogu, ki očitno deluje v zgodovini.

Razlaga

Primer

Teolog stare zaveze Walter Dietrich je pred kratkim zapisal: »V sodobnem času zgodovino razumejo in opisujejo po načelu *etsi deus non daretur* ('kakor da Bog ne obstaja').« Prizna tudi, da se je pri vrednotenju svetopisemske zgodovine tega načela težko držati. V Svetem pismu »je Bog dejavni udeleženeec. ... Je osebno vpleten. ... Pošilja preroke. ... Vodi dogodke.« Dietrich sklene: »Kateri razsvetljen človek meni, da gre pri tem za zgodovinska poročila?« /*The Early Monarchy in Israel: The Tenth Century B. C. E.* (Atlanta: Society of Biblical Literature, 2007), str. 102-103/ *Kritične* metode so iz Svetega pisma in njegovih nauk umaknile zgodovinski okvir ter znikale dogodke, s katerimi je Bog želel potrditi svojo vpletenost v življenje svojega ljudstva. V zadnjih 200 letih so bile razsvetljenske metode pogosto uporabljene pri dekonstrukciji jasnih svetopisemskih nauk. Zgodovinska kritika (historični kriticizem) dvomi o resničnosti svetopisemskih dogodkov in dolgih časovnih obdobjih ter jim pripisuje značilnosti bajke, sage in zgodbe ali pa v njih vidi zgolj teologijo, ki temelji na človeški domišljiji. Ta obdobja zajemajo stvarjenje, potop, čas očakov, Izraelovo bivanje v Egiptu, izhod iz Egipta, osvajanje obljubljenе dežele, združeno Izraelovo kraljestvo itn. Strokovnjaki za Novo zavezo, ki uporabljajo te metode, so razčlenili Jezusove besede in določili, kaj je Jezus zares povedal in katere besede so mu ljudje zmotno pripisali. Mnogi mladi se pri študiju na posvetnih univerzah srečujejo s temi kritičnimi pristopi. Resnemu proučevalcu Svetega pisma se tako porodijo pomembna vprašanja. Ali so zgodovinski podatki pomembni za vero? Kako naj živim po veri, ko pa jo spodbijata moderno in postmoderno razmišljanje? Kako mi lahko Sveto pismo kot navdihnjena Božja beseda odpre oči in razširi način razmišljanja?

Sveto pismo

Marljivi proučevalci Svetega pisma se morajo odločiti, ali bodo Sveto pismo obravnavali na podlagi zunanjih predpostavk ter modernih in postmodernih meril ali na podlagi meril, ki jih predlaga samo Sveto pismo. Slednje priča, da je Bog svojemu ljudstvu govoril po prerokih, včasih pa tudi neposredno. Nagovoril jih je v določenem času in prostoru, kar pomeni, da je deloval znotraj *resničnega* časa (dogodkov), med *resničnimi* ljudmi in v *dejanskem* kraju/prostoru.

Ljudje. Na podlagi natančnih arheoloških in zgodovinskih raziskav so strokovnjaki potrdili obstoj vsaj stotih svetopisemskih oseb, vključno s kralji, služabniki, pisarji in vladarji. V zadnjih dveh desetletjih so z najdbo pečatov, pečatnih odtisov ter drobnih in velikih napisov na ta seznam dodali še veliko več posameznikov. Tule nekaj primerov.

Baalis. Leta 1984 so arheologi z Univerze Andrews v Tell el-Umeiri v Jordaniji našli glinen pečat z odtisom, na katerem je pisalo: *Milkom'ur, ... Baalyashaev služabnik.* »Nedvomno gre za omembo Baalisa, kralja starodavnega Amona, ki je omenjen v Jer 40,14. O tem neznanem kralju je znano, da je sklenil zaroto proti judejskemu kralju tik pred vdorom babilonske vojske.« /Randall W. Younker, »Israel, Judah, and Amon and the Motifs on the Baalis Seal from Tell el-Umeiri,« *Biblical Archeologist* 48/3 [1985], str. 173-180/

Prerok Izaija. Med izkopavanji v Jeruzalemu so leta 2009 našli pečat z odtisom, na katerem je bilo zapisano »Izaija, prerok«. Arheolog Eilat Mazar pravi, da gre za pečat, ki ga je uporabljal prerok Izaija. Našli so ga le približno 3 metre stran od pečata z odtisom »Ezekija, Ahazov sin, Judov kralj«. /Eilat Mazar, »Is This the Prophet Isaiah's Signature?« *Biblical Archeology Review* 44/2 & 3 2018, str. 64-73.92/ Leta 2014 so študenti z Južne adventistične univerze na območju mesta Lahiša odkrili dva Eljakimova pečatna odtisa. Glede na Iz 37,1-2 so bili v Jeruzalemu med Senaheribovim vdorom tako Ezekija in Eljakim kakor tudi Izaija.

Herod Veliki. Leta 1996 so študenti, ki so pri raziskovanju Herodove puščavske utrdbे, imenovane Masada, sodelovali z Netzerjem, odkrili košček uvožene vinske amfore. Na delcu je pisalo: *regi Herodi Iudaico* (»Za Heroda, judovskega kralja«). Gre za prvo arheološko omembo Heroda Velikega zunaj Nove zaveze in zapisov

Jožefa Flavija. (»Pottery With a Pedigree: Herod Inscription Surfaces at Masada,« *Biblical Archeology Review* 22/6 [November-December 1996], str. 27/

Mesta. Na Bližnjem vzhodu so izkopali na ducate najdišč, ki so razkrila skrivnosti in potrdila obstoj cvetočih kultur, opisanih v Svetem pismu. Izkopavanja na območju nekdanjega Babilona so razkrila barvite, glazirane opečne stene, prekrite s podobami levov, grifonov in bikov. Ruševine mest Hazor, Megido in Gezer je obdajal masiven dvojni zid in vrata, kar arheologi pripisujejo Salomonovim graditeljskim podvigom. (1 Kr 9,15)

V veliki meri so izkopana tudi filistejska mesta Askelon, Asdod, Ekron in Gat, v katerih so odkrili zapleteno arhitekturo, glasbeno umetnost in tehnologijo. Leta 1996 so na območju nekdanjega Ekrona odkrili napis, ki je razkril zaporedje petih kraljev, vključno z Akišem, Padijevim sinom, ki je Ekronu vladal, vse dokler Nebukadnezar ni uničil mesta. /Seymour Gitin, Trude Dothan in Joseph Naveh, »A Royal Dedicatory Inscription from Ekron,« *Israel Exploration Journal* 47/1-2 [1997], str. 9-16/ V egejskem slogu okrašeni lončarski izdelki in tehnologija teh mest pričata o tem, da so bili Filistejci elitna družba starega Kanaana. Temu kratkemu seznamu bi lahko dodali še na ducate mest na primer Jeriho, Jeruzalem, Dan, Abel, Libno in druge, ki jih trenu-tno izkopavajo na območju Bližnjega vzhoda.

Dogodki. Eden od najslikovitějšíh dogodkov, zapisanih v Svetem pismu, je Senaheribov pohod na Judo leta 701 pr. n. št., kot je zapisano v Iz 36 in 37; 2 Kr 18 in 19; 2 Krn 32. Izkopavanja na področju nekdanjih Niniv in sedanjega Iraka so razkrila Senaheribove letopise, v katerih je podrobno opisan tudi njegov pohod na Judo: »Kar se tiče Ezekija, Judejca, sem ga zaprl v mesto kakor ptiča v kletko.« Izrezljani reliefi v glavni dvorani njegove palače prikazujejo asirski napad na mesto Lahiš, njegov poraz in sprevod ujetnikov pred kraljem, ki sedi na prestolu. Nedavna izkopavanja med letoma 2013 in 2017, v katerih sta sodelovali Južna adventistična univerza in Hebrejska univerza v Jeruzalemu, so odkrila masovno uničenje nekdanjega mesta Lahiš (na ducate puščic, kamnov za frače in oklepov med ruševinami, ki jih je za seboj pustila asirska vojska). Kljub temu pa je bilo Jeruzalemu prizaneseno, kar priča o točnosti svetopisemskih poročil o tem dogodku.

A po 200 letih se je arheologija komajda dotaknila površine vseh odkritij. Arheologom je uspelo določiti kraj le za majhen delež mnogih starodavnih mest. Le malo teh, za katere jim je uspelo določiti kraj, so začeli izkopavati, še manj pa zares izkopali. Večinoma je izkopanih le 5 odstotkov celotnega mesta. Le delček teh odkritij je bil objavljen in le malo število objav-ljenih odkritij je neposredno prispevalo k boljšemu razumevanju ljudi in dogodkov svetopisemskega časa. Ne smemo se torej čuditi, da je še mnogo oseb, krajev in dogodkov ostalo neodkritih. Na stotine arheologov, prostovoljcev in drugih strokovnjakov še naprej izkopava delčke starega sveta. Dokazi se kopičijo in potrjujejo zanesljivost zgodovinskih poročil, zapisanih v Svetem pismu. Na voljo imamo vse več podrobnosti o tem, kaj so takratni ljudje delali, kako so živeli in vplivali drug na drugega.

Uporaba

Zgodovina ni le suhoparni predmet, ki ga je treba znati v srednji šoli ali na fakulteti. Je naša in Božja zgodba. Ali veruješ, da je Bog dejavno vpleten v tvoje življenje, kakor je bil vpleten v življenje ljudi iz Svetega pisma? Ali tudi danes doživljamo čudežne rešitve, ozdravitve od hudih bolezni in odrešitev od težkih okoliščin? V Svetem pismu pogosto beremo o čudežih. Ali se čudeži dogajajo tudi danes? Ali bi bila dovolj samo ena knjiga, če bi od vernikov po vsem svetu zbrali zanesljiva poročila o Božjih ozdravitvah, sanjah, ki jim jih je poslal, in njegovem ukrepanju v njihovem življenju?

1. V sobotnošolskem razredu povej, kako Bog deluje v tvojem življenju. Kaj je naredil zate, za tvojo družino ali prijatelje?
2. Mlad adventist je začel obiskovati predavanja na univerzi. Že na začetku je eden od profesorjev rekel, da se bodo njegovi študenti, čeprav so morda odraščali v cerkvi ali shodnici, sedaj morali naučiti, kakšen je resnični potek zgodovine. Kako bi se omenjeni študent moral odzvati na te okoliščine?

11. SVETO PISMO IN PREROSTVO

Ključna besedila: Dan 2,27-45; Jn 14,29; 4 Mz 14,34;
Dan 7,1-25; 8,14; 1 Kor 10,1-13

Splošni pregled

Protestantska reformacija je bila neposredni sad proučevanja vznemirljivih prerokb Danielove knjige in Razodetja ter ponov-nega odkritja zgodovinske (historicistične) metode razlage, ki temelji na načelu *samo Sveto pismo*. Način, po katerem sta Daniel in Janez razlagala prerokbe, so prevzeli tudi reformatorji. Zgodovinska metoda razlage obravnava prerokbo kot napredujoče in neprekinjeno izpolnitev skozi čas. Ta pogled je ljudi, kot so Wycliffe, Luter, Zvingli, Knox in drugi, pripeljal do tega, da so v malem rogu (Dan 7 in 8) in zveri, ki vstaja iz morja, (Raz 13) prepoznali Rimskokatoliško cerkev in papeško silo. Val reforme, ki je zajel srednjeveško Evropo, je imel velik vpliv. Reformaciji sta sledila inkvizicija in množično preganjanje. Mnogo reformatorjev je pobegnilo na mirne obale Novega sveta, kjer so Boga lahko častili v duhu in resnici. (Raz 12,13-17)

Sveto pismo je v primerjavi z drugimi knjigami svetovnih verstev edinstveno tudi v tem, da 30 odstotkov njegove vsebine sestoji iz prerokovanj. Svetopisemske prerokbe zagotavljajo notranje in zunanje mehanizme za potrjevanje točnosti Božje besede. Prerokbe, ki usmerjajo na upanje drugega Jezusovega prihoda, pomagajo cerkvi na prihodnost gledati s pričakovanjem. Poslanstvu dajejo smisel in občutek nujnosti: če bo namreč Jezus kmalu prišel, potem morajo verniki svet pripraviti na njegov veliki prihod. Ta teden bomo proučevali stebre historicistične preroške razlage, ki so temelj istovetnosti in poslanstva Krščanske adventistične cerkve.

Razlaga

Primer

Ameriški protestanti so daleč stran od evropskih inkvizitorjev ustanovili prve pomembne univerze – Harvard, Yale in Princeton – kjer so želeli izšolati pridigarje. Več kakor stoletje in pol so predsedniki in profesorji teh ustanov pisali pomembna dela, ki so prerokbe iz Danielove knjige in Razodetja obravnavala s historiciističnega zornega

kota. Rim pa ni počival. Rimskokatoliški učenjaki so s protireformacijo predstavili razlage, ki so pozornost ljudstva usmerile proč od papeštva.

Španski jezuit Luis de Alcazar (1554-1613) je začetnik *prete-rizma*. Svetopisemske prerokbe je razlagal kot poročila o dogodkih, ki so se zgodila nekoč v preteklosti. Preteristi so zanikali možnost, da svetopisemske prerokbe napovedujejo dogodke. De Alcazar je trdil, da se je antikrist pojavil v preteklosti; prepoznal ga je v rim-skem cesarju Neronu.

Španski jezuit Francisco Ribera (1537-1591) je objavil 500 strani dolgo razlago Razodetja. Učil je, da bo večina prerokb izpolnjenih tik pred koncem sveta v kratkem času treh in pol let. Ta pristop imenujemo *futurizem*. Je nasprotje preterizma, saj je izpolnitev prerokb postavil daleč v prihodnost, pri čemer ni upošteval, da je srednjeveška papeška cerkev del svetopisemske preroške časovnice.

Na začetku nobeden od teh pogledov ni imel dosti vpliva. Dva dejavnika pa sta to spremenila. V 18. stoletju so pripadniki zgodovinsko-kritičnega pristopa k Svetemu pismu zahtevali odstranitev razlage, da Sveto pismo vsebuje prerokbe, ki se nanašajo na prihodnost, s čimer so prevzeli nekatere preteristične razlage. Ta pogled je danes prevladujoč in široko razširjen med visoko šolanimi učenjaki, tako znotraj katolištva kakor tudi protestantizma. Na bolj konzervativne kristjane pa je v veliki meri vplivalo Scofieldovo Sveto pismo z razlagami, (1901) ki je mnogo kristjanov prepričalo o futurističnem pogledu, ki predvi-đeva skrivnostno vnebovzetje, obnovo jeruzalemskega templja in tisočletje pred drugim Kristusovim prihodom. Med protestanti smo samo adventisti sedmega dne zvesti historicistični metodi. Kako pa so to metodo uporabljali svetopisemski preroki?

Sveto pismo

Daniel je podobo iz Nebukadnezarjevih sanj (Dan 2) in simbole iz Dan 7 in 8 razložil kot zaporedje kraljestev, ki se bodo zvrstila drugo za drugim v neprekinjenem zaporedju. Povedal je, da je kralj Nebukadnezar kot predstavnik babilonskega kraljestva glava iz zlata. (Dan 2,38) Naslednja tri kraljestva so si sledila kakor deli telesa od zgoraj navzdol. Deli so bili iz različnih kovin, ki so ločile eno kraljestvo od drugega, vsi pa so bili del istega telesa. Drugo in tretje kraljestvo, ki

sta nasledila babilonsko, je angel Gabriel poimenoval »kralja Medije in Perzije« (Dan 8,20) in »grški kralj«. (Dan 8,21) V nogah iz železa, ki sledijo prejšnjim kraljestvom, lahko prepoznamo Rim. To, da je železo navzoče tudi v ilovnatih stopalih, nakazuje nadaljevanje rimske moči. Vsako naslednje videnje je še podrobneje opisalo stvari, ki se bodo zgodile »v poslednjih dneh«. (Dan 2,28) Besedilo v Dan 7 in 8 se osredotoča na moč malega roga. Kratek povzetek in doda-janje podrobnosti se nadaljujeta tudi v Dan 11; papeštvo je osrednja točka tega poglavja. Opazimo lahko, da je osrednja moč iz prerokovanja o 1.260 dneh/letih prav papeštvo. To ostane na oblasti vse do leta 1798, ko mu je zadana smrtna rana, ki se čez nekaj časa zaceli. Ta razlaga nas spomni na stvari, o katerih je govoril Janez v Raz 12, 13 in 17.

V Raz 13 zver iz morja po svojem delovanju spominja na mali rog iz Dan 7 in 8. Tudi vlada 42 mesecev (Raz 13,5) oziroma 1260 let. Preklinja Božje ime in njegovo svetišče; (Raz 13,6) pobija z mečem in se vojskuje s svetimi; (Raz 13,10) ljudje jo molijo in častijo. (Raz 13,8) S papeštvom se je vse to uresničilo. Bog je ženo, ki je simbol njegove cerkve, zaščitil pred močjo zveri iz morja. (Raz 12,16)

Preterizem umešča preroka Daniela v drugo stoletje pred našim štetjem, torej v čas po babilonskem, medo-perzijskem in grškem kraljestvu. Poleg tega predpostavlja, da mali rog simbolizira selevkidskega kralja Antioha IV. Epifana. Ta pogled delno zagovarjajo tudi futuristi, ki poleg tega predpostavljajo, da mali rog pomeni tudi antikrista, ki bo prišel pred koncem časa. A ta razlaga je napačna iz več razlogov. 1) *Izvor malega roga*. Mali rog je prišel »iz enega od njih«. (Dan 8,9) Preteristi menijo, da je prišel iz enega od štirih rogov, ki predstavljajo Aleksandrove generale: Lizimaha, Kasandra, Ptolemeja in Selevka ter njihove naslednike, ki so postali poglavarji štirih makedonskih kraljestev, ki so nastopila po razdelitvi Aleksandrovega kraljestva. Na podla-gi slovnice, sobesedila in skladnje pa lahko sklepamo, da je mali rog prišel iz enega od »štirih vetrov« oziroma smeri zemlje. 2) *Naraščanje moči kraljestev*. Medo-perzijski oven »je postal velik«; (Dan 8,4) grški kozel je »postal silno velik« oziroma »se je silno povečal«; (Dan 8,8) mali rog pa se je povzdignil »celo proti Vojvodi vojske«. (Dan 8,10-11) Naraščanja moči ne moremo pripisati le enemu slabotnemu vladarju, kakršen je bil Antioh IV. 3) *Zaporedje*

vladarjev. Antioh IV. je vladal sredi obdobja dinastije Selevkidov. Bil je sedmi od skupno 27 zaporednih vladarjev. Mali rog se pojavi »ob koncu njihovega kraljevanja«. (Dan 8,23) Na koncu grškega kraljestva se ni pojavil Antioh IV., temveč Rim. 4) *Smer zavojevanja*. Mali rog je v smeri od zahoda osvojil jug, vzhod in »čudovito deželo«. (Dan 8,9) Antioh IV. Judeje oziroma »čudovite dežele« ni osvojil, temveč jo je izgubil. Poleg tega je bilo njegovo zavojevanje uspešno le na jugu (Egipt). 5) *Gnusoba razdejanja*. Poznavalci menijo, da je Antioh IV. povzročil razdejanje svetišča. Jezus je na podlagi besedila iz Danielove knjige povedal, da se to razdejanje še ni zgodilo. (Mt 24,15) Takrat je bil Antioh IV. že dve sto let mrtev. 6) *Zasnova dni v prerokbi o večerih in jutrih*. Mnogi razlagajo, da se je prerokba o 2.300 večerih in jutrih izpolnila z Antiohovo oskrunitvijo templja, saj so takrat prenehale tudi daritve. Da bi bila razlaga ustrezna, so razlagalci število dni zmanjšali na 1.150 dobesednih dni. Besedna zveza *ereb boqer*, ki se uporablja na tem mestu, je zelo podobna izrazu iz 1 Mz 1, kjer poimenuje 24-urni dan. Razdejanje iz Dan 8,13 se torej ne nanaša na prenehanje svetiščne službe zemeljskega svetišča med Antiohovo vladavino. 7) *Konec prerokbe*. Tesna povezava med Dan 2 in 7 kaže na veličastni konec. Če je bil Juda Makabejec tisti, ki je premagal Antioha IV., kako mu je uspelo priti na nebeških oblakih kot Sin človekov (Dan 7,13) in vzpostaviti večno kraljestvo? (Dan 7,14) Niti preteristična niti futuristična razlaga se ne skladata z merili, ki jih postavljajo samo besedilo in Jezusove besede. Iz teh in drugih razlogov je takšna razlaga Dan 8 neutemeljena. Samo s historicistično metodo lahko ustrezno razložimo prerokbo, ki napoveduje zadnjih 2.600 let zgodovine.

Uporaba

Zakaj so te podrobnosti pomembne za ljudi 21. stoletja? Če dovolimo Svetemu pismu, da razlaga samo sebe, in prisluhnemo, kaj imata o tem povedati prerok Daniel in Janez, bomo spoznali, da je mali rog prišel iz četrte zveri, (Dan 7) in sicer iz štirih vetrov; (Dan 8) vladal je 1.260 let, kratek čas pred tem, ko je Kristus stopil v najsvetejše. Janez je to silo poimenoval zver iz morja. (Raz 13,1-10) Na podlagi Svetega pisma in zgodovine tem opisom ustreza le papeški Rim. Drugi dve metodi razlage prerokb – preterizem in futurizem – izvirata iz Rima. Med protirefor-macijo je bil njun glavni cilj utišati protestantsko

razlago. Kasneje so mnoge protestantske cerkve v svoj nauk vpeljale katoliške modele razlage. Te okoliščine nas spodbujajo k širjenju troangel-skega sporočila, ki je poziv Božjemu ljudstvu, naj, dokler je še čas, zapusti zmedo Babilona, v katerem živi. V razredu zastavi naslednja vprašanja:

1. Kako se protestantske cerkve spreminjajo danes? Na katere načine jih je historicistični pogled varoval napak, ki jih je učila Rimskokatoliška cerkev, in kako je bila ta zaščita učinkovito odstranjena?
2. Na katere načine lahko širiš sporočilo večnega evangelija, ki je bistvo troangelskega sporočila, namenjenega vsem prebi-valcem zemlje, vsem narodom, rodovom, jezikom in ljud-stvom? (Raz 14,6-7)

12. RAVNANJE Z ZAHTEVNEJSIMI ODLOMKI

Ključna besedila: 2 Pt 3,15-16; 2 Tim 2,15; 1 Tim 4,16;
1 Krn 29,17; Prg 2,7; Jak 4,6; Gal 6,9

Splošni pregled

Vsak proučevalec Svetega pisma je že naletel na težko razumljive odlomke. To nas ne bi smelo presenetiti. Vsak, ki se je kdaj imel priložnost seznaniti z drugo kulturo ali drugačnim pogledom na svet, ve, da neizogibno obstajajo stvari, ki jih ne razumemo takoj, ker so nam tuje. Enako velja tudi pri Svetem pismu. Če bi razumeli prav vse, kar je zapisano v njem, ne bi imeli potrebe po globljem spoznanju, niti želje po rasti v duhovnem znanju. To, kako se lotimo težavnih odlomkov, pa ne kaže samo, kakšen je naš odnos do Svetega pisma, temveč kako resni smo pri iskanju odgovorov. Količina časa in umska moč, ki ju vlagamo v iskanje ustrezne rešitve, sta kazalca tega, koliko nam Sveto pismo sploh pomeni in kako pomembno se nam zdi, da najdemo odgovore na nastala vprašanja. Težavni odlomki nas izzovejo in so edinstvena priložnost za globlje proučevanje in temeljito preiskovanje Svetega pisma z namenom bolje spoznati njegove pisce in Božje sporočilo. Ni se treba bati, da bomo pri branju Svetega pisma naleteli na odlomke, ki jih ne razumemo. V resnici moramo biti hvaležni celo za težavne in težko razumljive odlomke, saj so odlična priložnost za rast. Naše stališče pomembno vpliva na to, ali bodo težave postale naš blagoslov ali prekletstvo.

Razlaga

Možni razlogi za težave in očitna nasprotja

Mnogi učenjaki, ki ne verujejo v božansko navdihnjenje Svetega pisma, predpostavljajo, da je Sveto pismo polno nasprotij in napak, ker so ga napisali zmotljivi in nepopolni ljudje. Čeprav je res, da smo ljudje zmotljivi in večkrat neiskreni, je res tudi to, da smo zmožni prepoznati in govoriti resnico. Če pa so celo zmotljivi ljudje sposobni sporočati zanesljivo resnico, koliko bolj je bil Bog, ki se ne more lagati, (Heb 6,18) zmožen preprečiti svetopisemskim piscem s pisanjem zapeljati druge.

Ljudje, ki Sveto pismo obravnavajo z metodološkim dvom-om, bodo potrdili njegovo zanesljivost le tedaj, ko bodo našli neizpodbitni

dokaz za njegovo resničnost. Namesto da bi tedaj, kadar ni na voljo dovolj podatkov, izkoristili pozitivne strani dvoma, pa mnogi kritiki sprejmejo za zanesljive in resnične samo tiste odlomke, ki jih je potrdil človeški razum ali pa zanje obstajajo trdni zunanji dokazi, ki potrjujejo, da je besedilo v skladnosti z arheološkimi in znanstvenimi najdbami. Ker so po njihovem mnenju zunanji dokazi končno merilo za to, kar je sprejemljivo – Sveto pismo včasih ne izpolnjuje teh meril – ti razlagalci menijo, da gre za nasprotja.

Pri obravnavanju svetopisemskih besedil moramo razumeti, da so pisci za opis stvari pogosto uporabljali nestrokovni, preprost in vsakdanji jezik. Govorili so na primer o sončnem vzhodu (4 Mz 2,3; Joz 19,12) in zahodu, (5 Mz 11,30; Dan 6,14; 6,15 SSP) kar pomeni, da so uporabljali preprost jezik. Splošnega jezika ne smemo zamenjati z znanstvenim. Potreba po strokovni natančno-sti je odvisna od okoliščin, v katerih je poved izrečena. Zaradi tega nenatančnost ni sopomenka neresničnosti.

Nekatera razhajanja so posledica manjših sprememb in napak, do katerih je prišlo med prepisovanjem in prevajanjem Svetega pisma. Pri večini teh napak gre za nenamerne spremembe, saj je prepisovalec zamenjal podobne črke ali po nesreči »preskočil besedo ali vrstico z isto besedo ali črko. Možnost za delanje teh napak se še poveča, kadar med besedami ni presledkov ali ločil, kar gotovo velja za grška besedila in morda tudi za hebrejska.« /Paul D. Wegner, *A Student's Guide to Textual Criticism of the Bible* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2006), str. 46./ Ponekod je zamenjan vrstni red dveh črk ali besed. Na primer: V nekaterih rokopisih se Janezovo ime (*Iōannou*) iz Jn 1,42 prebere kot Janez, v nekaterih drugih pa kot Jona (*Iōna*). (Za ta in druge primere glej Wegner, *A Student's Guide to Textual Criticism of the Bible*, str. 48.) Te težave nas ne bi smele vznemirjati. Prvič, svetopisemski rokopisi so zdaleč najzanesljivejši in najbolj ohranjeni rokopisi starega sveta. Nobeno drugo književno delo ni zapisano v toliko rokopisih ali prepisano tako dosledno glede na izvirnik kakor prav svetopisemski rokopisi. Drugič, minimalne spremembe se da zlahka odpraviti z drugimi razpoložljivimi dokazi. Te spremembe ne vplivajo na svetopisemske smernice ali nauke. Čeprav so bili prepisovalci in prevajalci večinoma izredno natančni pri delu, pa niso

bili navdihnjeni kakor svetopisemski pisci. Ellen G. White se je zavedala, da »morda obstajajo napake v prepisih ali prevodih«. Vendar te napake ne bi smele »vznemir-jati ljudi ali povzročiti, da bi se kdo spotaknil«; takšne napake »namreč ne ovirajo jasno razodete resnice«. /Ellen G. White, *Selected Messages I*, str. 16/

S težavnimi odlomki ravnajmo iskreno in previdno

Bogu ugaja iskrenost. (1 Krn 29,17) Če bomo resnico iskali z iskrenim srcem, jo bomo našli. Iskrenost bo zmagala na dolge proge. Če pa odkritosrčno obravnavamo težavne svetopisemske odlomke, pomeni, da jih ne zanikamo ali prirejamo, temveč smo z njimi nepristranski. Veliko bolje je iskreno priznati, da nimamo zadovoljivega odgovora na vprašanje, kakor prikrajati dokaze z namenom, da bi nam ustrezali. Površni odgovori ne bodo opravili preskusa in bodo vrgli senco na našo verodostojnost. Pobožna laž je verjetno najbolj uničujoča laž, saj očrni značaj Boga in njegove besede, v dvom pa postavi tudi našo verodostojnost. Če odgovore na vprašanja iščemo brez iskrenosti, bomo uničili svojo vest in ogrozili duhovno življenje. Verjetno se nam bo na koncu zgodilo, da resnice sploh ne bomo cenili. Morda bomo postali nezmožni ločevati med resnico in zmoto. Iskrenost pa prinaša blagoslov vse od začetka in gradi zaupanje v ljudeh, ki jih želimo pridobiti za svetopisemsko resnico. Odkritosrčnost je temelj vseh zdravih odnosov. Spremljati pa jo mora tudi previdnost. Iskren človek ne dela hitrih in brezglavih sklepov, ki temeljijo na omejeni količini podatkov; previdno presoja razpoložljive dokaze.

Ali se spomniš primera neiskrenega odgovora na neko versko vprašanje? Kako slabo je vplival? Ali se spomniš tudi primerov, ko so iskreni odgovori na svetopisemska vprašanja pozitivno vplivali na tiste, ki so jih slišali?

S težavnimi odlomki ravnajmo s ponižnostjo

Ponižnost je nasprotje napuha. Ta nam preprečuje ceniti spoznanja in dosežke drugih. Ošabni človek se neha učiti, saj misli, da vse ve. Ponižni pa priznava, da resnica ni nekaj, kar lahko ustvari sam, temveč prihaja od Boga. (2 Tim 3,16) Ponižni ljudje so učljivega duha in ne trdijo, da poznajo vse odgovore. Svoje poznavanje Božje besede so pripravljene razširiti tako, kakor nikdar ne bo uspelo ponosnim in

ošabnim. Ker je ponos tako globoko ukoreninjen v nas in ker je ponižnost v nasprotju z našo kulturo in družbo, je pri proučevanju Svetega pisma težko zavzeti ponižno držo.

Ali poznaš koga, ki je ponižen kljub svoji učenosti? Kdo je to? Kaj te v njegovem življenju najbolj navdušuje?

Razmisli o naslednjih besedah: »Tisti, ki želijo dvomiti, bodo imeli veliko priložnosti. Bog se ni odločil odstraniti vseh možno-sti za nevero. Dal je dokaze, ki jih moramo s ponižnim umom in učljivim duhom temeljito proučiti ter se nato na podlagi njih odločiti.« /Ellen G. White, *Testimonies for the Church* III, str. 255/

S težavnimi odlomki ravnajmo vztrajno in potrpežljivo

Nekaterih težav ne moremo odpraviti s površnimi in hitrimi odgovori. Potrebni sta vztrajnost in potrpežljivost. Svetopisemske proučevalce so mnogo stoletij begali različni starozavezni zapisi o letih vladanja judovskih kraljev. Sveto pismo daje veliko podatkov o njih, ki pa si nasprotujejo, ko jih obravnavamo kot celoto. Adventističnemu učenjaku Edwinu Thieleu bi se bilo veliko lažje samo sprijazniti s to neskladnostjo. Ker pa je verjel v zanesljivost in resničnost Svetega pisma, je v proučevanju te težave vztrajal več let. S temeljitim proučevanjem svetopisemskih podatkov in primerjavo teh z zunanjimi viri mu je na koncu uspelo dokazati, da so za štetje let vladanja judovskih kraljev uporabljali različne načine. Njegova razlaga se ujema s Svetim pismom in z zapisi drugih narodov starega sveta. Njegova knjiga *The Mysterious Numbers of the Hebrew Kings* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1983) je postala nepogrešljivo delo, priznано celo v akademskih krogih zunaj Krščanske adventistične cerkve.

Uporaba

Mnoge tako imenovane napake niso izid Božjega razodetja, temveč naše napačne razlage. Ne izvirajo iz svetopisemske nejasnosti, temveč iz slepote in predsodkov razlagalca. Pri proučevanju bomo naleteli na težave, ki jih ni mogoče rešiti na hitro. Težko jih bo razumel celo najiskrenejši in najvztrajnejši preiskovalec Svetega pisma. Vendar to, da ne najdemo odgovora na določeno težavo, še ne pomeni, da rešitve sploh ni. Verjetno so se dolgo pred nami z njo ukvarjali tudi drugi proučevalci Svetega pisma in verjetno obstaja tudi odgovor, čeprav ga v

tem trenutku ne pozna-mo. Morda bomo ravnali podobno kakor Daniel, ko je v Spisih naletel na odlomek, ki ga ni razumel. (Dan 8,27; 9,20-23) Molil je. (Dan 9,1-19) Na kolenih lahko težavo vidimo s popolnoma novega zornega kota.

Katero vlogo ima v tvojem življenju molitev, ko obravnavaš težavna vprašanja? Povej svojo izkušnjo drugim.

Za več načel in primerov tega, kako proučevati težavne odlomke, glej Gerhard Pfandl (ur.), *Interpreting Scripture: Bible Questions and Answers*, Biblical Research Institute Studies 2 (Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 2010).

13. ŽIVETI PO BOZJI BESEDI

Ključna besedila: Jak 1,22; Lk 4,4.8.10-12; Jn 5,46-47;
1 Kor 2,12-14; Flp 2,13;
Ps 37,7; 46,10; 46,11 SSP; 62,1-2.5; 119,11

Splošni pregled

To četrletje smo proučevali o različnih načelih razlage Svetega pisma. Ampak tudi najboljša razlagalna načela so zaman, če človeka ne spodbudijo k veselemu udejanjanju svetopisem-skega sporočila. Razlaganje Svetega pisma ni zgolj urjenje uma. Cilj proučevanja je več kakor pridobivanje umskega znanja. Če se proučevanja lotimo na pravilen način, bo naše srce spodbujeno k poslušnosti. Gre za poslušnost, ki je veliko trdnejša in pomembnejša od te, ki se kaže le na zunaj; njen sad je vesela zvestoba Božji volji. Svetopisemske resnice moramo živeti in ne samo verovati vanje. Takšen odziv na svetopisemsko sporočilo je mogoč le po delu Svetega Duha, ki spreminja srce in besedam Svetega pisma daje novo življenje. Duh v nas prižge željo po sprejetju svetopisemske resnice in po tem, da smo ji poslušni z vsem srcem in umom. Najboljši zgled sprejemanja Svetega pisma je Jezus Kristus, ki nam je pokazal, kako naj ravnamo z Božjo besedo in jo udejanjimo. Jezus ni nikoli omalovaževal svetih Spisov; neprestano je poudarjal, da so zanesljivo merilo. Dal nam je tudi zgled preživljanja časa z Bogom na samem. V hitrem svetu, v katerem živimo, se moramo zavestno odločiti, da bomo pridobili to navado. Mnoge koristi prinaša tudi učenje sveto-pisemskih besedil na pamet. Prepevanje teh besedil jih bo še boljše zasidrilo v spominu in srcu ter nam v težkih trenutkih prineslo mir.

Razlaga

Živa Božja beseda in Sveti Duh

Sveto pismo pravi, da je človek zaradi grešnosti in padle narave duhovno slep in kot takšen ne more razumeti Božjih stvari, saj se mu zdijo norost; Božje besede je treba presojeti duhovno. (1 Kor 2,14) Tudi če bi Sveto pismo povsem razumeli, pa brez preobražajočega dela Svetega Duha, ki deluje na srce, ne bi imeli želje po tem, da ga upoštevamo. Sveti Duh je navdihnil sveto-pisemske pisce, da so zapisali resnico, ki jim jo je razodel Bog. (2 Pt 1,19-21; 2 Tim 3,16) Vendar

samo imeti Božjo besedo ni dovolj; treba jo je tudi upoštevati in udejanjiti v vsakdanjem življenju. Brez Svetega Duha ne bi cenili božanskega sporočila in ne bi imeli želje po poslušnosti njegovim naukom. Brez njega v odnosu do Božje besede ne bi izražali niti vere niti upanja niti ljubezni. Sveti Duh nam pomaga videti duhovni in življenjski pomen Božje besede za naše življenje. (1 Kor 2,12.14-15; Ef 1,17-19; Ps 119,8)

Po Svetem pismu Duh tudi danes govori ljudem in Božjo besedo dela živo. Tako mrtve črke knjige postanejo živa Božja beseda, ki je ostrejša od dvoreznega meča (Heb 4,12) in ima moč zarezati v globine našega življenja ter ga spremeniti v skladnosti z lučjo Svetega pisma. Nekatera svetopisemska besedila govorijo o tem, da je naloga Svetega Duha Jezusa Kristusa postaviti v središče in ga povzdigniti zaradi vsega, kar je naredil za nas. (Jn 15,26; 1 Jn 4,2-3) Ob kateri priložnosti te je Sveti Duh spodbudil veselo izpolnjevati svetopisemske nauke?

Učiti se od Jezusa

Če verujemo v resničnost in zanesljivost Svetega pisma, nas bo Sveti Duh spodbudil živo Božjo besedo, Jezusa Kristusa, sprejeti kot svojega osebnega Zveličarja in Gospoda ter kot najvišji zgled, ki ga je vredno posnemati. Iz Jezusovega načina uporabe svetih Spisov se lahko veliko naučimo. Ker je podrobno poznal vsebino Božje besede, se je med skušnjavo v puščavi lahko obvaroval z navajanjem svetopisemskih besedil. (Mt 4,4.7.10) Poznavanje svetih Spisov ga je obvarovalo tudi pred odbiralno uporabo svetopisemskih odlomkov. Poznal je vse Sveto pismo in menil, da ga ni mogoče ovreči. (Jn 10,35) Zanj je bilo sveto vse Sveto pismo, zato se je nenehno skliceval na tisto, kar je v njem napisano. (Lk 24,45-46; Jn 6,45; 7,38)

Kako te Jezusov zgled spodbuja k boljšemu poznavanju Svetega pisma? Kako se lahko temeljiteje seznaniš z Božjo besedo? Na katerih področjih mora postati merilo tvojega življenja?

Jezus proti Svetemu pismu

Danes pogosto slišimo o domnevnem nasprotju med »evangelijem in naukom«. Morda se predpostavka o nasprotju in celo nasprotovanju med Jezusom in Svetim pismom zdi čudna. Zgodovino cerkve spremljajo poskusi razlag, da je bil Kristus v nasprotju s Svetim

pismom, in trditve, da je treba Kristusove besede postaviti za višje merilo razlage od drugih delov Svetega pisma. Nekateri Sveto pismo presojuje na podlagi Kristusovih besed in si nekatere odlomke razlagajo kot nepotrebne in prazne. Verjetno je najbolj poznan primer tega Lutrovo načelo, po katerem je presojal Sveto pismo: »Vse resnične svete knjige so si enotne glede tega, da oznanjajo in učijo Kristusa. To je zanesljivo merilo, po katerem lahko presojamo vse knjige – če učijo Kristusa.« /Martin Luther, *Luther's Works, Vol. 35: Word and Sacrament I, Preface to the New Testament*, ur. E. Theodore Bachmann and Helmut T. Lehmann, vol. 35 (Philadelphia: Fortress Press, 1976), str. 396./

Sveto pismo moramo razlagati Kristusu v korist, in ne proti njemu. Luter je menil, da je Sveto pismo in Kristusa mogoče postaviti drugega proti drugemu; utelešeno Besedo (Kristusa) je postavil nad govorno besedo (evangelij) in zapisano Besedo (Sveto pismo). To pomeni: če je Sveto pismo kraljica, je Kristus kralj, ki vlada tudi Svetemu pismu. Kadar je kateri svetopisemski odlomek videti v nasprotju z Lutrovim dojemanjem Kristusa, kristocentrična razlaga postane evangeljskokentrična kritika Svetega pisma, pri čemer se vsebina Svetega pisma ocenjuje v Kristusovem imenu. Lutrov kristologični pristop je postal orodje teološke kritike Svetega pisma. To razlikovanje in razvrstitev pripeljeta do kanona znotraj kanona, pri čemer je Kristus ključ in merilo za razlago Svetega pisma. Nekateri svetopisemski odlomki in celo knjige (na primer Jakobovo pismo) so postavljeni v ozadje in na obrobje kot prazni in nepomembni, ker se zanje meni, da ne kažejo na Kristusa. Naslednja Lutrova izjava ponazarja ta problematični vidik in je še posebej pronicljiva, ker obravnava tudi soboto: »Na kratko, Kristus je Gospodar, in ne služabnik; Gospo-dar sobote, postave in vseh drugih stvari. Sveto pismo moramo razumeti v korist Kristusa, ne proti njemu. Iz tega razloga se morajo Pisma navezovati nanj, sicer niso resnična. ... Če torej sovražniki svete Spise uporabljajo proti Kristusu, postavljamo mi Kristusa proti Svetim spisom. Mi imamo Gospodarja, oni imajo služabnika. Mi imamo Glavo, oni pa stopala ali druge telesne dele, ki jim vlada in gospoduje Glava. Če bi se eden od njih, Kristus ali postava, moral ločiti, mora to biti postava, in ne Kristus. Če imamo Kristusa, lahko zlahka vzpostavimo zakone in

pravično presojava o stvareh. Postavili bi nove zapovedi, kakor sta jih Pavel in Peter v vseh svojih pismih, najbolj pa Jezus v evangelijih. Te zapovedi so jasnejše od Mojzesovih, tako kakor je Kristusovo obličje svetlejše od Mojzesovega. (2 Kor 3,7-11)« /Luther, *Luther's Works, Vol. 34: Career of the Reformer IV*, ur. Hilton C. Oswald and Helmut T. Lehmann, vol. 34 (Philadelphia: Fortress Press, 1999), str. 112-113./

Ta navedek primerjaj z Jn 7,38, kjer Jezus kot merilo zanesljivega verovanja omenja svete Spise, in ne sebe.

Čas z Božjo besedo in pomnjenje besedil

Jezus je cele dneve zdravil in poučeval ljudi. Duhovno moč je črpal iz svetopisemskih obljub in kakovostnega časa, ki ga je na samem preživel v molitvi. (Mr 1,35) V mrzličnem svetu si moramo tudi mi znati načrtovati čas, ki ga bomo preživeli na samem z Bogom, v premišljevanju njegove Besede in molitvi. V tem času si bomo nabrali moč in duhovno energijo, ki ju ne more zagotoviti nič drugega. Ko Sveto pismo beremo iz užitka, berimo manj, berimo pa več tega, kar je pomembno za naše duhovno življenje. Ko začnejo misli uhajati k nepomembnim temam, jih usmerimo na to, kar je Bog naredil za nas, ter tako vadimo »duhovno osredotoče-nost« na Božjo besedo. Včasih nam je lahko pri osredotočenosti v pomoč tudi prepevanje duhovnih pesmi. Pesmi so izvrsten pripomoček pri pomnjenju svetopisemskih besedil.

Kateri del tvojega dneva je najmirnejši? Kaj ti pomaga osredotočiti se na Božjo besedo in kaj preživljati tihi čas z Jezusom? V katerih okoliščinah ti prepevanje duhovnih pesmi pomaga spomniti se besed Svetega pisma? Katere so prednosti pomnjenja svetopisemskih besedil in kako lahko to uporabiš v blagoslov bližnjim?

Uporaba

Včasih ljudje rečejo: »Upoštevati svetopisemski zakon o nečisti hrani ni tako pomembno za zveličanje, dokler veruješ v Kristusa.« Ali pa: »Ni pomembno, ali kot kristjan živiš s partnerjem, čeprav nista poročena, dokler koli ljubiš Jezusa.« Kje vidiš nevarnost takšnega dokazovanja? Zakaj ni varno iti proti jasnim naukom Svetega pisma, čeprav to delamo v Jezusovem imenu?

Duh preroštva pravi: »Sveti Duh ni bil dan – niti nikoli ne bo podeljen – kot nadomestek za Sveto pismo, saj Sveto pismo izrecno trdi,

da je Božja beseda merilo, po katerem je treba preizkušati vse nauke in izkušnje.« /Ellen G. White, *Veliki spopad*, str. 9/

V luči tega, o čemer smo proučevali to četrletje, razmisli o pomembnosti tega načela. Česa se želiš naučiti iz Jezusovega odnosa do Svetega pisma? Kako lahko Sveto pismo postane nepogrešljiv del tvojega življenja in kako lahko vpliva na vse tvoje odločitve?